

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง
ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์และรวบรวมข้อมูลพันธุ์ไม้เลื้อยประดับ
เพื่อใช้ในงานภูมิทัศน์ จำนวน 25 ชนิด

Study on Botanical Characteristic and Information Compilation
of 25 Ornamental Climber Species for Landscape.

โดย
นางสาวสุกัญญา ไล่วัง

อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ศุภร เหมินทร์

ว.พ.

ส.ร.ค.ก

๑๖.๕๙

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 73611
วันเดือนปี..... ๒๐ ก.ค. ๒๕๕๐

เสนอ

b. 11745128
i.

ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)

พุทธศักราช ๒๕๔๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษปริญญาตรี

ภาควิชาพืชสวน

เรื่อง

การศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์และรวบรวมข้อมูลพันธุ์ไม้เลื้อยประดับ
เพื่อใช้ในการภูมิทัศน์ จำนวน 25 ชนิด

Study on Botanical Characteristic and Information Compilation
of 25 Ornamental Climber Species for Landscape.

โดย
นางสาวสุกัญญา ไล่วัง

ได้รับพิจารณาโดย

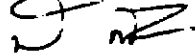

(อาจารย์ศุภกร เนมินทร์)

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

วันที่ ๒๔ เดือน ๕.๑. พ.ศ. ๕๐

ภาควิชารับรองแล้ว

(รศ.ดร.สมชาย กล้าหาญ)

หัวหน้าภาควิชาพืชสวน

วันที่ ๒๘ เดือน ๕.๑. พ.ศ. ๕๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเรื่อง	การศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์และรวบรวมพันธุ์ไม้เลื้อยประดับ เพื่อใช้ในงานภูมิทัศน์ จำนวน 25 ชนิด (Study on Botanical Characteristic and Information Compilation of 25 Ornamental Climber Species for Landscape.)
โดย	นางสาวสุกัญญา ไล่วิง
สาขาวิชา	พืชสวน
ภาควิชา	พืชสวน
คณะ	เทคโนโลยีการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ศุภร เหมินทร์

บทคัดย่อ

พันธุ์ไม้ทุกชนิดส่วนมีความสวยงามแตกต่างกันตามสายพันธุ์ ไม้เลื้อยเป็นพันธุ์ไม้ประเภทหนึ่งที่มีโครงสร้างทางพฤกษศาสตร์สวยงามโดดเด่นมีเอกลักษณ์ อีกทั้งบางชนิดยังมีดอกที่มีกลิ่นหอม ดอกมีสีสวยงาม จึงเป็นพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมสำหรับนำมาประดับตกแต่งสถานที่และใช้ในงานภูมิทัศน์ เช่น การนำมาปลูกเพื่อลดความแข็งกระด้างของสิ่งก่อสร้าง ปลูกประดับเป็นซุ้ม ปลูกริมรั้วบ้าน ปลูกเป็นไม้คลุมดิน หรือการนำมาปลูกเป็นฉากบังสายตาจากสิ่งที่ไม่งามอง ประโยชน์ของพันธุ์ไม้เลื้อยที่ได้กล่าวมาทำให้เกิดการศึกษาถึงความเหมาะสมของพันธุ์ไม้เลื้อยแต่ละชนิดที่จะนำมาใช้ในงานภูมิทัศน์ เพราะหลายชนิดเจริญเติบโตได้ดีในสภาพอากาศและความต้องการพื้นฐานแตกต่างกัน เช่น แสงแดด ความต้องการน้ำ ดินปลูก และความต้องการธาตุอาหาร นอกจากนี้ยังมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละท้องถิ่น จึงได้ทำการศึกษาถึงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับไม้เลื้อยแต่ละชนิด ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อสามัญ ชื่อท้องถิ่นกำเนิดของพันธุ์ไม้ การดูแลรักษา รวมถึงข้อแนะนำในการปรับภูมิทัศน์ พบว่าเป็นไม้เลื้อยอายุสั้น 2 ชนิด ไม้เลื้อยอายุหลายปี 23 ชนิด ไม้กึ่งกลางแจ้ง 24 ชนิด ไม้ในร่ม 1 ชนิด ไม้เลื้อยดอกหอม 13 ชนิด ไม้เลื้อยออกดอกตลอดปี 14 ชนิด ไม้เลื้อยต้องการอากาศหนาวเย็นในการออกดอก 6 ชนิด การศึกษานี้จะสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจเลือกพันธุ์ไม้เลื้อยประดับ มาใช้ในงานภูมิทัศน์ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ต้นไม้ที่เลือกมาปลูกสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

Title Study on Botanical Characteristic and Information Compilation of 25
Climber Species for Landscape.

By Miss Sukanya Laiwing

Department Horticulture

Major Horticulture

Faculty Agricultural Technology

Advisor Mr. Suporn Hemindra

Abstract

All of seeding are different beauty of the species climber are structure of botanical is identity beautiful. All though some kind flowers are fragrance, colorful. Then climber species is suitable for landscape such as cultivar for decrease the though of construction, grow for ornamental shade, grow for foot fence, grow to cover plant or cultivar to scene. Benefit of climber species above cause study to properly of climber species for landscape because several species are growth in weather and different of primary requirement such as light requirement of water, soil and requirement of nutrient. Beside name of climber are different each of local then study to botanical classification. Base information about each of climber scientific name, common name, identical name, native land of seeding keep to seeding include suggestion in the improve landscape. The results showed annual climber 2 kind, perennial climber 23 kind, outdoor climber 24 kind, indoor climber 1 kind, flowers fragrance climber 13 kind, bloom all the year climber 14 kind, climber want to cool temperature for bloom 6 kind. Will able to use for base data in selected consider ornament climber species for properly landscape with each of environment area for selected plant is able to live.

คำนิยม

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นกำลังใจที่ดีเสมอมาให้กับข้าพเจ้าและให้ทุนทรัพย์ในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี กราบขอบพระคุณอาจารย์ศุภร เหมินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษของข้าพเจ้า ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนช่วยแก้ไขปัญหาพิเศษเล่มนี้จนเสร็จสมบูรณ์ รวมทั้งขอขอบคุณอาจารย์ในภาควิชาพืชสวนและอาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ประสิทธิภาพประสิทธิผลวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้า

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีส่วนช่วยเหลือข้าพเจ้าในการทำปัญหาพิเศษฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

สุกัญญา ไล่วิง

มีนาคม 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญเรื่อง

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	i
คำนิยาม	iii
สารบัญเรื่อง	iv
สารบัญภาพ	vi
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
การตรวจเอกสาร	3
อุปกรณ์และวิธีการ	17
ผลการศึกษา	19
กระเทียมเถา	19
การเวก	22
กุมาริกา	24
ขจร	26
คอนสวรรค์	28
คัสเค่า	30
ขมขนาด	32
ชะลูดช้าง	34
ทองดึง	36
นมแมว	38
เปลวสุริยัน	40
พวงแก้วกุดั่น	42
พวงคราม	44
พวงชมพู	46
พวงประติษฐ์	48
พวงแสด	50
พวงหยก	52
พทุธชาติ	54
เฟื่องฟ้า	56

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
มะลิวัลย์	58
มธุรดา	60
มธุลี	62
รตถุคนธ์แดง	64
ลดาวัลย์	66
สายน้ำผึ้ง	68
สรุปและวิจารณ์ผล	70
เอกสารอ้างอิง	71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แสดงลักษณะการจัดเรียงใบ	8
2. แสดงลักษณะของใบประกอบ	9
3. แสดงลักษณะช่อดอก	12
4. แสดงลักษณะรูปร่างของดอก	13
5. แสดงลักษณะดอกกระเทียมเถา	21
6. แสดงลักษณะใบกระเทียมเถา	21
7. แสดงลักษณะต้นกระเทียมเถา	21
8. แสดงลักษณะดอกการเวก	23
9. แสดงลักษณะใบการเวก	23
10. แสดงลักษณะต้นการเวก	23
11. แสดงลักษณะดอกกุมาริกา	25
12. แสดงลักษณะใบกุมาริกา	25
13. แสดงลักษณะต้นกุมาริกา	25
14. แสดงลักษณะดอกขจร	27
15. แสดงลักษณะใบขจร	27
16. แสดงลักษณะต้นขจร	27
17. แสดงลักษณะดอกคอนสวรรค์	29
18. แสดงลักษณะใบคอนสวรรค์	29
19. แสดงลักษณะต้นคอนสวรรค์	29
20. แสดงลักษณะดอกคัตเค้า	31
21. แสดงลักษณะใบคัตเค้า	31
22. แสดงลักษณะต้นคัตเค้า	31
23. แสดงลักษณะดอกขมขนาด	33
24. แสดงลักษณะใบขมขนาด	33
25. แสดงลักษณะต้นขมขนาด	33
26. แสดงลักษณะดอกระลูดช้าง	35
27. แสดงลักษณะใบระลูดช้าง	35
28. แสดงลักษณะต้นระลูดช้าง	35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
29. แสดงลักษณะดอกคองดึง	37
30. แสดงลักษณะใบคองดึง	37
31. แสดงลักษณะต้นคองดึง	37
32. แสดงลักษณะดอกนมแมว	39
33. แสดงลักษณะใบนมแมว	39
34. แสดงลักษณะต้นนมแมว	39
35. แสดงลักษณะดอกเปลวสุริยัน	41
36. แสดงลักษณะใบเปลวสุริยัน	41
37. แสดงลักษณะต้นเปลวสุริยัน	41
38. แสดงลักษณะดอกพวงแก้วกุดัน	43
39. แสดงลักษณะใบพวงแก้วกุดัน	43
40. แสดงลักษณะต้นพวงแก้วกุดัน	43
41. แสดงลักษณะดอกพวงคราม	45
42. แสดงลักษณะใบพวงคราม	45
43. แสดงลักษณะต้นพวงคราม	45
44. แสดงลักษณะดอกพวงชมพู	47
45. แสดงลักษณะใบพวงชมพู	47
46. แสดงลักษณะต้นพวงชมพู	47
47. แสดงลักษณะดอกพวงประติษฐ์	49
48. แสดงลักษณะใบพวงประติษฐ์	49
49. แสดงลักษณะต้นพวงประติษฐ์	49
50. แสดงลักษณะดอกพวงแสด	51
51. แสดงลักษณะใบพวงแสด	51
52. แสดงลักษณะต้นพวงแสด	51
53. แสดงลักษณะดอกพวงหยก	53
54. แสดงลักษณะใบพวงหยก	53
55. แสดงลักษณะต้นพวงหยก	53
56. แสดงลักษณะดอกทุทธราด	55

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
57. แสดงลักษณะใบพุทธรักษา	55
58. แสดงลักษณะต้นพุทธรักษา	55
59. แสดงลักษณะดอกเฟื่องฟ้า	57
60. แสดงลักษณะใบเฟื่องฟ้า	57
61. แสดงลักษณะต้นเฟื่องฟ้า	57
62. แสดงลักษณะดอกมะลิวัลย์	59
63. แสดงลักษณะใบมะลิวัลย์	59
64. แสดงลักษณะต้นมะลิวัลย์	59
65. แสดงลักษณะดอกมธุรดา	61
66. แสดงลักษณะใบมธุรดา	61
67. แสดงลักษณะต้นมธุรดา	61
68. แสดงลักษณะดอกมธุลี	63
69. แสดงลักษณะใบมธุลี	63
70. แสดงลักษณะต้นมธุลี	63
71. แสดงลักษณะดอกกรรตศุคนธ์แดง	65
72. แสดงลักษณะใบกรรตศุคนธ์แดง	65
73. แสดงลักษณะต้นกรรตศุคนธ์แดง	65
74. แสดงลักษณะดอกกลดาวัลย์	67
75. แสดงลักษณะใบกลดาวัลย์	67
76. แสดงลักษณะต้นกลดาวัลย์	67
77. แสดงลักษณะดอกสายน้ำผึ้ง	69
78. แสดงลักษณะใบสายน้ำผึ้ง	69
79. แสดงลักษณะต้นสายน้ำผึ้ง	69

คำนำ

การจัดสวนหรือการเลือกต้นไม้มาประดับตกแต่งปรับภูมิทัศน์ของสถานที่นั้น ต้นไม้ที่จะนำมาใช้มีหลายประเภทด้วยกันเช่น ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้ตัด ไม้คลุมดิน รวมถึงไม้เลื้อย สำหรับไม้เลื้อยนั้นการนำมาใช้ในงานภูมิทัศน์จะช่วยทำให้สถานที่นั้นเกิดความสวยงาม ลดความแข็งกระด้างของสิ่งก่อสร้าง ช่วยปิดตาในสิ่งที่ไม่น่ามอง รวมถึงการนำมาทำเป็นซุ้มในหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดร่มเงา มองดูสวยงามแปลกตาตามแต่ละชนิดของพันธุ์ไม้เลื้อยที่เลือกนำมาใช้ หรือแม้กระทั่งการนำมาปลูกให้เลื้อยไปตามรั้วบ้าน ไม้เลื้อยบางชนิดยังสามารถนำมารับประทานได้ เช่น ดอกขจร ดอกอัญชัน เป็นต้น มีสรรพคุณเป็นสมุนไพรในการรักษาโรค เช่น ดอกคิง สายน้ำผึ้ง รสสุคนธ์แดง เป็นต้น ในการศึกษาและรวบรวมพันธุ์ไม้เลื้อยจำนวน 25 ชนิด เป็นการศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์ ตลอดจนการดูแลรักษา ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพันธุ์ไม้เลื้อย และข้อแนะนำในการปรับแต่งภูมิทัศน์ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกพันธุ์ไม้เลื้อยได้อย่างเหมาะสมกับความ ต้องการและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เพราะไม้เลื้อยบางชนิดหากปลูกในสภาพที่อุณหภูมิไม่เหมาะสม เช่น อุณหภูมิสูงตลอดทั้งปีก็อาจจะไม่ผลิดอกให้เห็น เนื่องจากการออกดอกของไม้บางชนิดต้องการอากาศเย็นพอสมควร ในขณะที่เดียวกันก็มีไม้เลื้อยบางชนิดต้องการแสงแดดจัดเพื่อใช้ในการออกดอก บางชนิดต้องอยู่ในที่ที่มีแสงแดดรำไรเพื่อให้การเจริญเติบโตสมบูรณ์ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นข้อมูลสำคัญที่ควรจะต้องศึกษาให้ดีกว่าก่อนที่จะตัดสินใจเลือกพันธุ์ไม้เลื้อยมาปลูก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพันธุ์ไม้เลื้อย
2. เพื่อศึกษาถึงความเหมาะสมของพันธุ์ไม้เลื้อยแต่ละชนิดที่จะนำมาใช้ในงานภูมิทัศน์
3. เพื่อให้ผู้ที่สนใจศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพันธุ์ไม้เลื้อยที่ได้ศึกษาไว้ทั้งหมด 25 ชนิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตรวจเอกสาร

ความหมายและประโยชน์ของไม้เลื้อย

ไม้เลื้อย หมายถึง พันธุ์ไม้ที่มีลักษณะลำต้นอ่อนไม่สามารถทรงลำต้นให้ตั้งอยู่ได้เอง ต้องอาศัยยึดเหนี่ยวพาดพิงต้นไม้ หรือวัตถุอื่น เพื่อทรงลำต้นให้ตั้งสูงขึ้นไปได้ หรืออาจเลื้อยคลานไปตามพื้นดินมีลักษณะต่างกัน ต้นไม้ประเภทนี้มักมีอวัยวะสำหรับยึดเกาะหรือใช้ส่วนของเถาพันรอบๆ สิ่งยึดเหนี่ยวเพื่อการเจริญเติบโต คำว่าไม้เลื้อยในภาษาอังกฤษมีอยู่หลายคำพอจะแยกความหมายสรุปได้ดังนี้

Climber หมายถึง ไม้เลื้อย ไม้เถา ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ที่ต้องอาศัยสิ่งพิงเป็นหลักรับในการเลื้อยพัน เนื่องจากไม่อาจทรงตัวอยู่ได้เอง

Climbing หมายถึง การเลื้อยพันของพืชโดยมีสิ่งอื่นเป็นเครื่องพยุง ซึ่งการเลื้อยพันแบบนี้ อาจใช้ลำต้นหรืออวัยวะพิเศษ เช่น มือจับ หนาม หรืออวัยวะพิเศษรูปร่างคล้ายตะขอช่วยเกาะยึด

Creeper หมายถึง ไม้เลื้อยที่ทอดเลื้อยไปตามดินหรือเลื้อยเกาะไปตามกำแพง ส่วนลำต้นที่สัมผัสดินนั้นมีรากพิเศษเกิดขึ้น

Creeping หมายถึง การเลื้อยทอดของลำต้นพืชไปตามดิน โดยใช้รากพิเศษที่เกิดขึ้นบริเวณส่วนของลำต้น ยึดเกาะสิ่งที่สัมผัส

Scandents หมายถึง รอกเลื้อย เป็นพันธุ์ไม้ที่สามารถทรงตัวอยู่เป็นพุ่มได้ แต่ถ้ามีหลักรับหรือพยูมกันก็สามารถทอดเลื้อยได้คล้ายไม้เลื้อยอื่นๆ เช่น เฟื่องฟ้า นมแมว สายหยุด เป็นต้น

Vine หมายถึง คำเรียกไม้เลื้อยทุกชนิดโดยอนุโตมเช่น เถาวัลย์ เถาอรุณ พวงชมพู เป็นต้น

Trailing หมายถึง การเลื้อยไปตามดินแต่ไม่แตกรากลงฝังดิน

Lianes หมายถึง ไม้รอกเลื้อยอายุยืนมีลำต้นเป็นเถาใหญ่ มีเนื้อไม้ มักเลื้อยพันขึ้นตามต้นไม้ใหญ่ เพื่อรับแสงแดด (กองบรรณาธิการวารสารบ้านและสวน, 2525)

บ้านเรือนคนไทยสมัยก่อนนิยมปลูกไม้เลื้อยกันมานาน โดยมักทำซุ้ม หลักหรือค้ำไว้ให้ไม้เลื้อยยึดเกาะหรือไม้ก็ปล่อยให้เลื้อยพันต้นไม้อื่นตามสวน การปลูกไม้เถาจำพวกไม้เลื้อยยังเป็นการพรางสายตาระหว่างสถานที่ส่วนตัวกับที่สาธารณะภายนอก เพราะคนไทยสมัยก่อนไม่นิยมทำรั้วกัน สำหรับบ้านเรือนสมัยใหม่มักจะปลูกอยู่ริมรั้วให้ห้อยย้อยมองดูแล้วสวยงามทั้งกับเจ้าของและผู้พบเห็น (วารสาร, 2546)

ไม้เลื้อยมีประโยชน์มากมายไม่ว่าจะเป็นอาหารที่ใช้บริโภคกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ เช่น กระเจี๊ยบ พริกไทย ถั่วเขียว เป็นต้น และยังมีคุณสมบัติทางสมุนไพรรักษาโรคเช่น คอนสวรรค์ ของดีง สายน้ำผึ้ง อัญชัน เป็นต้น ในการนำไม้เลื้อยประดับมาให้ประโยชน์ด้านงานภูมิทัศน์ ไม้เลื้อยประดับมีคุณลักษณะและคุณสมบัติประจำของแต่ละชนิด บางชนิดมีโครงสร้างที่แข็งแรง ใบมีขนาดใหญ่จึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหมาะต่อการนำมาทำเป็นขี้มเพื่อให้ร่มเงา หรือทำเป็นหลังคาบังแดดสำหรับวางโต๊ะเก้าอี้ไว้ใต้ร่มเงา บางชนิดมีกลิ่นหอม สวยงามเหมาะที่จะปลูกประดับไว้ให้ดูเย็นตา ซึ่งอยู่ที่ความต้องการของผู้เลือกปลูก

การใช้งานทั่วไปของไม้เลื้อยประดับเช่น การปลูกเป็นฉากบังสายตาเพื่อพรางสิ่งที่ไม่ชวนมอง ในบางครั้งเมื่อมองผ่านจากหน้าบ้านเข้ามาภายในบ้าน อาจเห็นบางสิ่งที่ดูขัดแย้งกันกับสวนสวยหน้าบ้าน เช่น มองเห็นห้องเก็บรองเท้าที่ดูรกภายในโรงรถ หรือเห็นห้องครัวที่ยื่นออกมาจากหลังบ้าน การนำไม้ระแนงมาทำเป็นฉากบังสายตาหรือแม้แต่การทำหลัก แล้วใช้ไม้เลื้อยช่วยทำให้ดูนุ่มนวลอ่อนไหวขึ้นได้ ไม้เลื้อยยังมีดอกสวยงามอีกทั้งมีกลิ่นหอมถือเป็นการได้ประโยชน์หลายด้านจากไม้เลื้อยประดับ นำมาปลูกประดับเพื่อลดความแข็งกระด้างของสิ่งก่อสร้าง ความแข็งกระด้างนั้นเป็นผลมาจากการผสมผสานกันของสิ่งก่อสร้างที่ไม่สามารถรื้อถอนไปได้ ไม้เลื้อยประดับจึงเข้ามาช่วยแก้ไขข้อบกพร่องตรงนั้นทำให้ดูมีการเคลื่อนไหว มีความอ่อนโยนขึ้น เช่น บริเวณกำแพงอิฐที่อยู่ภายในบ้าน สามารถเป็นที่ยึดเกาะของไม้เลื้อยได้เป็นอย่างดี เพราะรูปทรงที่อิสระสามารถเลื้อยทอดไปยังกำแพงที่วางแปลนให้กลับดูมีชีวิตเป็นธรรมชาติมากขึ้น ในขณะที่ไม้เถาก็กลับทำให้เกิดรูปแบบสวนที่ซับซ้อนขึ้นอีกด้วย

การนำมาปลูกประดับเป็นขี้มรูปแบบต่างๆ โดยปกติแล้วขี้มจะถูกออกแบบมาเพื่อให้เป็นทางเข้าออกของ 2 พื้นที่ ทำให้รู้สึกเปลี่ยนบรรยากาศ แต่ขี้มนั้นมีหลายรูปแบบ รูปร่างที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ผู้เป็นเจ้าของจะต้องการ ที่นิยมคือการทำขี้มเพื่อให้ร่มเงาด้วยการนำไม้เลื้อยมาใช้แทนหลังคา การใช้ไม้เลื้อยเพื่อให้ร่มเงาจะทำให้รู้สึกผ่อนคลายได้อยู่กับธรรมชาติมากกว่าการใช้หลังคาในการให้ร่มเงา การปลูกไม้เลื้อยริมรั้วบ้าน เช่น เฟื่องฟ้า คัดเค้า เป็นพรรณไม้ที่เหมาะสมสำหรับการทำรั้วต้นไม้มากเพราะนอกจากจะสวยงาม ยังมีหนามที่ป้องกันไม่ให้บุคคลข้ามผ่านเข้ามาได้เป็นอย่างดี การปลูกไว้ตามรั้วโดยไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันขโมยก็เป็นที่ยอมรับเช่นกัน อีกทั้งยังทำให้ผู้ที่ผ่านไปมาพบเห็นรู้สึกผ่อนคลายไปด้วยในเวลาเดียวกัน

การปลูกไม้เลื้อยเป็นไม้คลุมดินหรือการปลูกให้แนบติดกับกำแพง เช่น ไอวี ตีนตุ๊กแก ไม้เลื้อยสามารถปลูกเป็นไม้กระถางประดับ ใช้ได้ทั้งตั้งบนพื้นหรือไม้กระถางแขวนตามแนวรอบบ้าน ไม้เลื้อยบางชนิดมีการเจริญเติบโตเร็วมากก็ควรพิจารณาในการนำมาเป็นไม้กระถาง และประโยชน์อื่นๆ การใช้ประโยชน์ของไม้เลื้อยนั้นมีอยู่อย่างไม่จำกัดแต่ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ออกแบบ ที่จะรังสรรค์ความงามของพันธุ์ไม้ให้เข้ากับทัศนียภาพของสถานที่

การจำแนกไม้เลื้อย

1. การจำแนกตามลักษณะทางพฤกษศาสตร์

การจำแนกตามลักษณะทางพฤกษศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดหมวดหมู่สิ่งมีชีวิต โดยอาศัยลักษณะที่พบเหมือนกันจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน หรือจัดคนละกลุ่มเมื่อมีลักษณะแตกต่างกัน โดยมีหลักเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- ลักษณะทางสัณฐานวิทยาที่พบเหมือนกันหรือต่างกัน
- พัฒนาการตั้งแต่เริ่มแรกจนเติบโตเต็มที่
- ความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการ
- พฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม

การจำแนกตามลักษณะทางพฤกษศาสตร์นั้นเป็นการจำแนกเรียงตามลำดับจากกลุ่มใหญ่ไปหากกลุ่มเล็ก ลำดับชั้นการจำแนกทางพฤกษศาสตร์เรียงลำดับดังต่อไปนี้ (มณฑินี, 2546)

Kingdom (อาณาจักร)
 Division (หมวด)
 Class (ชั้น)
 Subclass (ชั้นย่อย)
 Order (อันดับ)
 Family (วงศ์)
 Genus (สกุล)
 Species (ชนิด)

2. การจำแนกตามอายุ แบ่งได้ 3 ประเภทคือ

2.1 ไม้เลื้อยอายุสั้นหรือฤดูเดียว (annual climber) มีวงจรชีวิตตั้งแต่เริ่มงอกจากเมล็ด เจริญเติบโตทางต้นและใบ ออกดอกออกผลจนกระทั่งติดเมล็ด หลังจากนั้นต้นจะไหมและตายไปในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี แล้วเมล็ดก็จะงอกต้นใหม่มาแทนที่

2.2 ไม้เลื้อยอายุสองปีหรือสองฤดู (biennial climber) ช่วงชีวิตมีช่วงการเจริญเติบโตแบ่งเป็น 2 ช่วงคือช่วงปีแรกเป็นการเจริญเติบโตทางด้านลำต้นและใบ ช่วงปีที่สองคือช่วงที่มีการเจริญเติบโตทางด้านดอกและออกผล เมื่อครบวงจรต้นจะไหมและตายไป

2.3 ไม้เลื้อยอายุหลายปีหรือหลายฤดู (perennial climber) มีวงจรชีวิตตั้งแต่เริ่มงอกออกจากเมล็ดจนออกดอกติดผลอาจภายใน 1 ปีหรือหลายปี แล้วต้นยังไม่ตายสามารถออกดอกออกผลต่อไปได้เรื่อยๆ

3. การจำแนกตามลักษณะเนื้อไม้ แบ่งได้ 2 ประเภทคือ

3.1 ไม้เลื้อยเนื้ออ่อนและอวบน้ำ (herbaceous and succulent climber) เป็นไม้เถาเลื้อยที่โตเร็ว มักมีลำต้นเล็กเมื่อยังเล็กเปลือกมีสีเขียวต่อมาเปลือกจะมีสีน้ำตาลเมื่อมีอายุมากขึ้นและเนื้อไม้มีสีน้ำตาลอ่อน ส่วนไม้เลื้อยอวบน้ำจะมีเนื้อไม้สีเขียวใสอวบน้ำ บางชนิดส่วนกลางอาจมีท่อนกลวง ไม้เลื้อยประเภทนี้พบได้ทั้งล้มลุกอายุสั้น อายุสองปีและอายุหลายปี

3.2 ไม้เลื้อยเนื้อแข็ง (wood climber) มีการเจริญเติบโตค่อนข้างช้าอายุหลายปี ลำต้นเมื่อโตเต็มที่มีขนาดใหญ่เปลือกสีน้ำตาล เนื้อไม้แข็ง เมื่อตัดลำต้นตามขวางจะพบวงปี เกิดขึ้นตามจำนวนปีที่เจริญเติบโต แกนกลางเรียกว่า แกนไม้ มีความแข็งแรงมาก ไม้เลื้อยเนื้อแข็งแบ่งได้อีก 2 ประเภทคือ ไม้เถาเลื้อยเนื้อแข็ง ลักษณะของลำต้นไม่สามารถพยุงตัวเองได้ต้องอาศัยสิ่งพยุงตั้งแต่เริ่มปลูก เช่น พวงคราม การเวก เป็นต้น ประเภทที่ 2 คือ ไม้พุ่มกิ่งเลื้อยหรือไม้รอเลื้อย ลำต้นเมื่อยังเล็กจะเจริญเป็นพุ่มทรงตัวได้และจะเจริญแตกกิ่งก้านยืดยาว พาดหรือเกาะเลื้อยสิ่งพยุงต่อไป เช่น เฟื่องฟ้า นมแมว เป็นต้น

4. การจำแนกตามลักษณะการเกาะเกี่ยว แบ่งได้ 3 ประเภทคือ

4.1 การเลื้อยพันแบบพาดพิง (leaner) ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการเลื้อยทอดของไม้พุ่มกิ่งเลื้อยซึ่งต้นจะแตกกิ่งก้านยาวแล้วเอนไปพาดพิงกับสิ่งพยุงเช่น เฟื่องฟ้า สายหยุด ในราเป็นต้น

4.2 การเลื้อยแบบขัดสาน (weaver) การเลื้อยแบบนี้เกิดขึ้นเมื่อไม่มีสิ่งพยุงมารองรับ ลำต้นจะเลื้อยเกี่ยวพันกันเองเพื่อพยุงต้นขึ้นรับแสง เช่น เล็บมือนาง เป็นต้น

4.3 การเลื้อยพันเกาะยึดเกี่ยว (grasper) แบ่งตามอวัยวะยึดเกาะได้แก่

4.3.1 ยอดเลื้อยพัน (twiner) โดยใช้ส่วนยอดเลื้อยพันสิ่งพยุง พบในไม้เถาเนื้ออ่อนและเนื้อแข็ง เช่น มอริ่งกลอรี ชัญชัน พวงแสด เป็นต้น

4.3.2 มือพัน (tendrils) คือรังไข่ที่เปลี่ยนรูปมาจากใบ พบตามชอกใบและปลายยอดเป็นเส้นเล็กยาว ปลายม้วนงอ ใช้เลื้อยเกาะพันสิ่งพยุง เช่น เถาวัล ม่วงมณีรัตน์ เป็นต้น

4.3.3 หนาม (thorn) ตามข้อและโคนก้านใบจะมีหนามแหลมคม ส่วนปลายอาจโค้งงอเล็กน้อยเพื่อให้เกาะเกี่ยวต้นกับสิ่งพยุงหรือเกี่ยวพันตัวมันเองเช่น กุหลาบเลื้อย คัดเค้า เป็นต้น

4.3.4 รากพิเศษ (adventitious root) ตามลำต้นและข้อปล้องมีรากเส้นเล็กๆ ออกเป็นแผง ใช้เกาะเกี่ยวสิ่งพยุง เช่น มธุรกา นมคำเลีย สีนตึกนก เป็นต้น

4.3.5 ปุ่มยึด (sticker) มีวิวัฒนาการมาจากมือพันหรือรากพิเศษ เมื่อต้นเลื้อยทอดไปตามพื้นผิวที่ค่อนข้างเรียบทึบ เช่น ผนังหรือกำแพง ส่วนปลายของมือพันหรือรากพิเศษจะมีปุ่มเพื่อใช้ยึดเกาะใช้ติดกับผิวของผนัง เช่น เถาจุ่น เป็นต้น

4.3.6 ตะขอเกี่ยว (hooker) มีวิวัฒนาการมาจากก้านช่อดอกมีลักษณะคล้ายหนาม แต่มีขนาดใหญ่ยาวและโค้งงอมากกว่า ใช้เกี่ยวสิ่งพยุง เช่น การเวก กระดังงาจีน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.7 ปลายใบเปลี่ยนเป็นมือจับ (cirrhous leaves) ปลายใบยึดเป็นเส้นยาว มีวงอไขยึดพันสิ่งพวง เช่น ดอกคิง หมอข้าวหอมแกงถึง เป็นต้น

4.3.8 ก้านใบ (leaf-stem) มีก้านใบยาวและบิดโค้งงอ เกาะสิ่งพวงหรือเกี่ยวพัน ตัวมันเอง เช่น พวงแก้วกุดั่น พวงแก้วมณี เป็นต้น (อุทธร, 2541)

ลักษณะเกี่ยวกับใบ

1. ชนิดของใบ

1.1 ใบเดี่ยว (simple leaf) เป็นใบที่มีแผ่นใบเพียงแผ่นเดียวที่มีขอบใบเรียบหรือหยัก เว้า แต่ไม่เว้าไปถึงเส้นกลางใบ มักมีหูใบและมีตา เกิดขึ้นบริเวณซอกใบหรือบริเวณที่ก้านใบติดกับ ลำต้น

1.2 ใบประกอบ (compound leaf) เป็นใบที่มีแผ่นใบจำนวนตั้งแต่ 2 ใบขึ้นไป แต่ละแผ่นใบไม่เชื่อมติดกัน ใบย่อยมีก้านใบย่อย กิ่งที่ใบย่อยเกาะอยู่เรียกว่าแกนกลางและแกนกลางย่อย ตามลำดับ ส่วนก้านใบรวมที่ติดกับลำต้นยังคงเรียกว่าก้านใบประกอบ แบ่งได้หลายลักษณะ

1.2.1 ใบประกอบแบบขนนก เป็นใบประกอบที่มีใบย่อยติดอยู่ทั้งสองข้าง ก้านใบที่แยกเป็นก้านใบรวม แกนกลางหรือแกนกลางย่อย และก้านใบย่อยตามลำดับ ใบประกอบอาจเรียงตัวแบบตรงข้ามหรือสลับก็ได้ ใบประกอบแบบขนนกอาจแบ่งเป็น ใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียว เป็นใบที่มีก้านใบแตกย่อยแขนงไปหนึ่งครั้ง มีก้านใบติดกับลำต้น มีแกนกลางที่ก้านใบย่อยเกาะแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ ใบประกอบแบบขนนกปลายคู่และใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ ส่วนใบประกอบแบบขนนกสองชั้น มีการแตกแขนงของก้านใบย่อย 2 ครั้ง มีก้านใบติดกับลำต้น มีแกนกลาง และมีแกนกลางย่อย ใบประกอบแบบขนนกสามชั้น เป็นใบประกอบที่มีการแตกแขนงก้านใบย่อยสามครั้ง ถ้าก้านใบมีการแตกแขนงของก้านใบย่อยมากกว่านี้ เรียกว่าใบประกอบซ้อน

1.2.2 ใบประกอบแบบฝ่ามือ เป็นใบประกอบที่เกิดการรวมกันปลายสุดของก้านใบ แยกออกตามแนวรัศมีเป็นรูปมือ มีหลายแบบขึ้นกับจำนวนใบย่อย (พวงผกา, 2548)

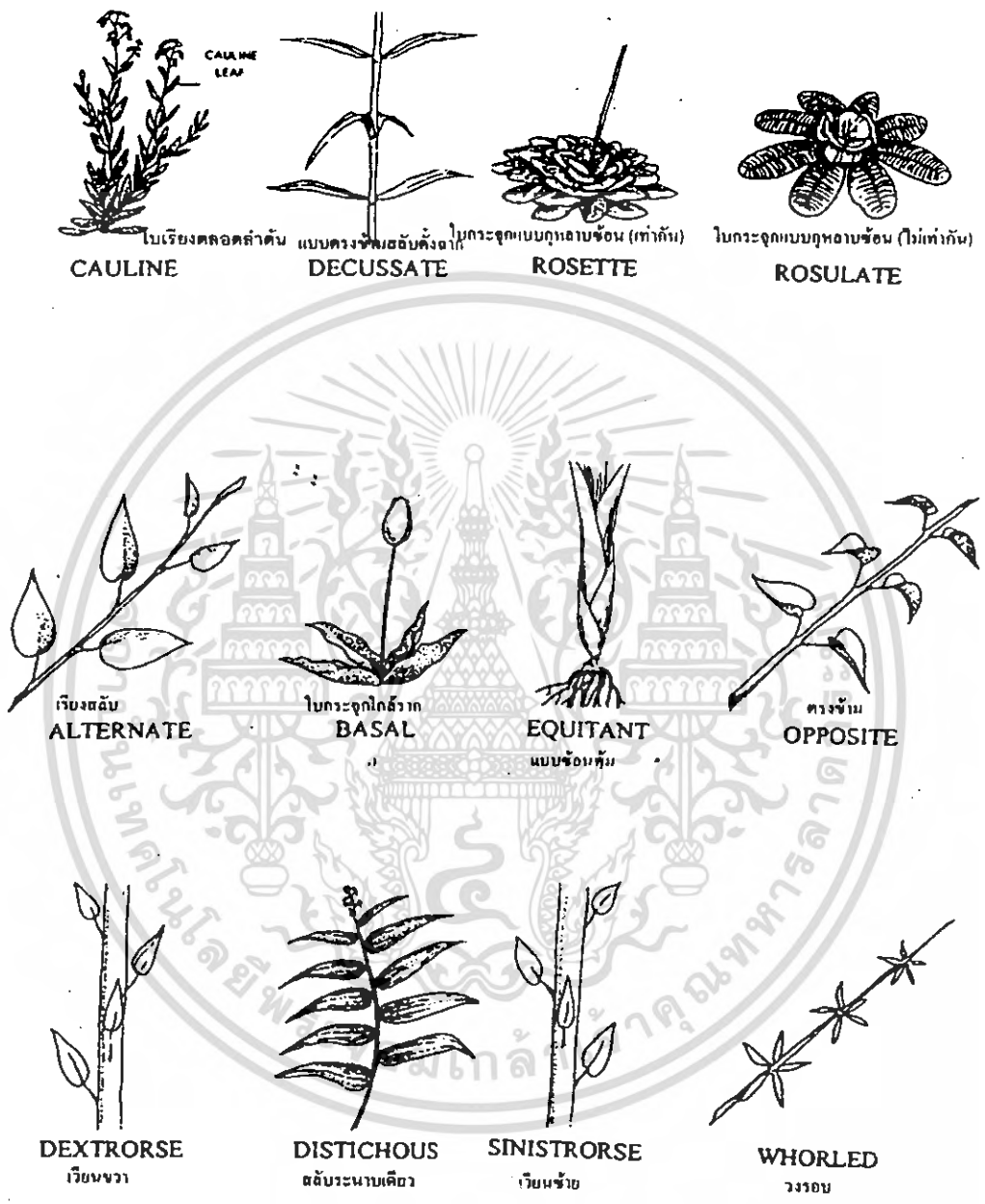
2. ส่วนประกอบของใบ

2.1 แผ่นใบ (blade, lamina) โดยทั่วไปมักเป็นแผ่นแบนและบาง มีขนาดและรูปร่างแตกต่างกันหลายแบบขึ้นอยู่กับชนิดของพืช (त्मบุญ, 2537)

2.2 ก้านใบ (petiole) ลักษณะของก้านใบที่โคนพองออกเรียก โคนก้านใบป่อง ใบที่ไม่มีก้านใบเรียก ใบไร้ก้าน ส่วนของก้านใบแผ่เป็นแผ่นแบนคล้ายใบ ทำหน้าที่แทนใบเรียก ก้านใบกลายเป็นใบ

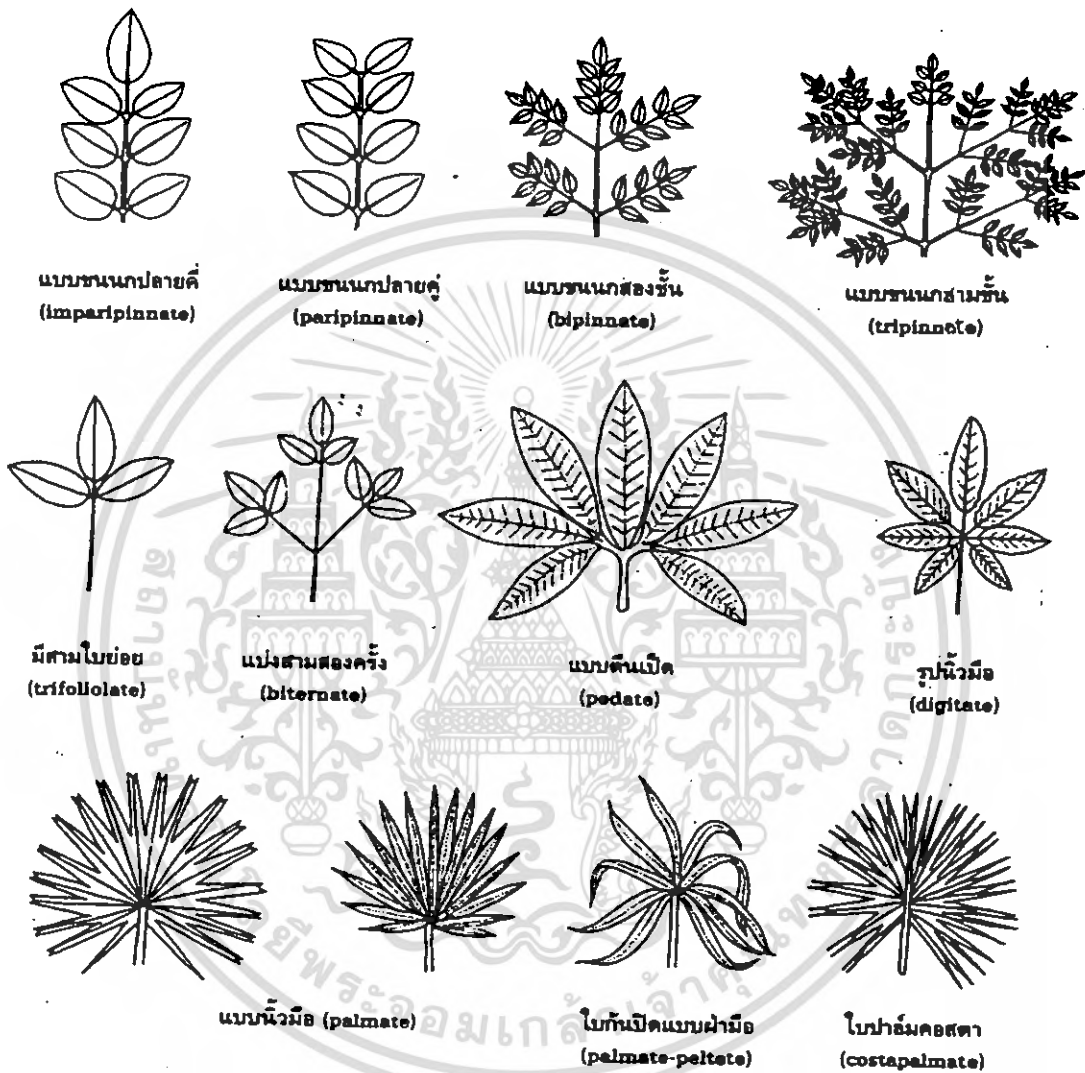
2.3 หูใบ (stipule) มักเกิดเป็นคู่ ที่โคนก้านหรือโคนใบ ใบที่ไม่มีหูใบเรียก ไร้หูใบ ในพืชบางชนิดส่วนของหูใบอาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นมือจับ หนามหรือเป็นปลอกหุ้มลำต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 แสดงลักษณะการจัดเรียงใบ (Harris, 1994)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2 แสดงลักษณะของใบประกอบ (อดุชร, 2541)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การจัดเรียงใบ

3.1 การเรียงใบแบบสลับ (alternate) ลักษณะการติดของใบ 1 ช่อ มีเพียง 1 ใบ ส่วนมากมักจะเรียงสลับซ้ายขวา บางครั้งเรียกว่า distichous พืชบางชนิดใบจะอยู่ด้านเดียวกันหมด เพราะมีลำต้นเป็นแบบไหล

3.2 การเรียงใบแบบเวียน (spiral) ลักษณะการติดของใบคล้ายกับแบบสลับ แต่ตำแหน่งซ้ายขวาในแต่ละช่อเยื้องกันเล็กน้อยตามลำต้น เมื่อพิจารณาโดยรวมจะเห็นว่าก้านใบติดเวียนเป็นเกลียวรอบกิ่งหรือลำต้น

3.3 การเรียงใบแบบตรงข้าม (opposite) ลักษณะการติดใบ 1 ช่อ มี 2 ใบอยู่ตรงข้ามกัน

3.4 การเรียงใบแบบตรงข้ามสลับตั้งฉาก (decussate) ลักษณะการติดใบคล้ายกับแบบตรงข้าม แต่คู่ใบตรงข้ามกันของช่อที่ 1 จะอยู่ในแนวตั้งฉากกับคู่ใบที่ตรงข้ามกันของช่อถัดไป

3.5 การเรียงใบแบบเป็นวงรอบ (whorled) ลักษณะการติดของใบที่ 1 ช่อ มีตั้งแต่ 3 ใบขึ้นไป

3.6 การเรียงใบแบบกระจุกแบบกู่ถลาช่อน (rosette, basal) ลักษณะการติดของใบที่เกิดช่อกันแน่นเป็นกระจุกได้ผิวดิน เนื่องจากลำต้นมีข้อถี่ ปล่อยสั้นมาก

3.7 การเรียงใบแบบช่อนหุ้ม (equitant) ลักษณะการติดของใบคล้ายกับแบบสลับ แต่ดีกว่า ดังนั้นก้านใบจึงมาช่อนหุ้มกัน (จิตรภรณ์, 2548)

3.8 การเรียงใบแบบเป็นกระจุกใกล้ราก (basal) เป็นการเรียงตัวของใบเป็นกระจุกใกล้ราก ใบเรียงบนลำต้นแบบสลับแต่เนื่องจากลำต้นสั้นมากข้อจึงอยู่ติดๆ กันและอยู่กับพื้นดินจึงเรียงตัวกันแน่นอยู่ใกล้พื้น

3.9 การเรียงใบแบบใบเกิดตลอดลำต้น (cauline) เป็นการเรียงตัวของใบในลักษณะที่มีใบอยู่ตามลำต้น ตั้งแต่โคนจนถึงยอด (พวงมุกา, 2548)

4. การจัดเรียงเส้นใบ

4.1 เส้นใบขนาน (parallel veined) พบมากในใบเลี้ยงเดี่ยว แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

4.1.1 เส้นใบขนานแบบขนนก (pinnate vein) เส้นใบแยกออกจากเส้นกลางใบมายังขอบใบทั้งสองข้างในแนวเดียวกันตลอด ลักษณะคล้ายขนนก

4.1.2 เส้นใบขนานแบบรูปฝ่ามือ (palmate parallel vein) เส้นใบเรียงตัวกับเส้นกลางใบจากโคนใบไปสู่ปลายใบ

4.2 เส้นใบตาข่ายหรือร่างแห (radiate, palmate reticulate) มักพบในพืชใบเลี้ยงคู่ ลักษณะของเส้นใบแบบนี้ เมื่อแยกออกมาแล้วจะเชื่อมติดต่อกันประสานเป็นร่างแห แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.1 เส้นใบตาข่ายแบบขนนก (pinnate reticulate) เส้นกลางใบมีขนาดใหญ่กว่าเส้นอื่นๆ และเส้นใบย่อยจะแตกออกเส้นใบที่ใหญ่กว่าตามลำดับ

4.2.2 เส้นใบตาข่ายแบบรูปฝ่ามือ (palmate reticulate) มีเส้นใบที่มีขนาดใหญ่มากกว่า 1 เส้น แยกออกมาจากปลายก้านใบที่จุดๆ เดียวกัน แล้วจึงแตกออกเป็นเส้นใบย่อยต่อไป (จิตรราภรณ์, 2548)

ลักษณะเกี่ยวกับดอก

1. ส่วนประกอบของดอก

1.1 กลีบเลี้ยง (sepal) เป็นส่วนที่อยู่ด้านนอกสุดของดอก ทำหน้าที่ห่อหุ้มและป้องกันอันตรายให้กับดอกที่กำลังเจริญเติบโต กลีบเลี้ยงเป็นส่วนที่เจริญและเปลี่ยนแปลงมาจากใบ ดังนั้นโครงสร้างต่างๆ ภายใน จึงมีลักษณะเหมือนกับรงใบ ส่วนใหญ่มีสีเขียว

1.2 กลีบดอก (petal) เป็นส่วนที่อยู่ถัดจากกลีบเลี้ยงเข้าไปด้านในเป็นวงที่สอง เรียกว่า วงกลีบดอก ทำหน้าที่ล่อแมลงให้เข้ามาช่วยถ่ายละอองเกสร

1.3 เกสรตัวผู้ (stamen) เป็นส่วนที่อยู่ถัดจากกลีบดอกเข้าไปข้างใน วงของเกสรตัวผู้ มีชื่อเรียกว่า androecium เกสรตัวผู้เจริญและเปลี่ยนแปลงมาจากเนื้อเยื่อเจริญปลายยอด เพื่อทำหน้าที่สร้างเรณูสืบพันธุ์ตัวผู้

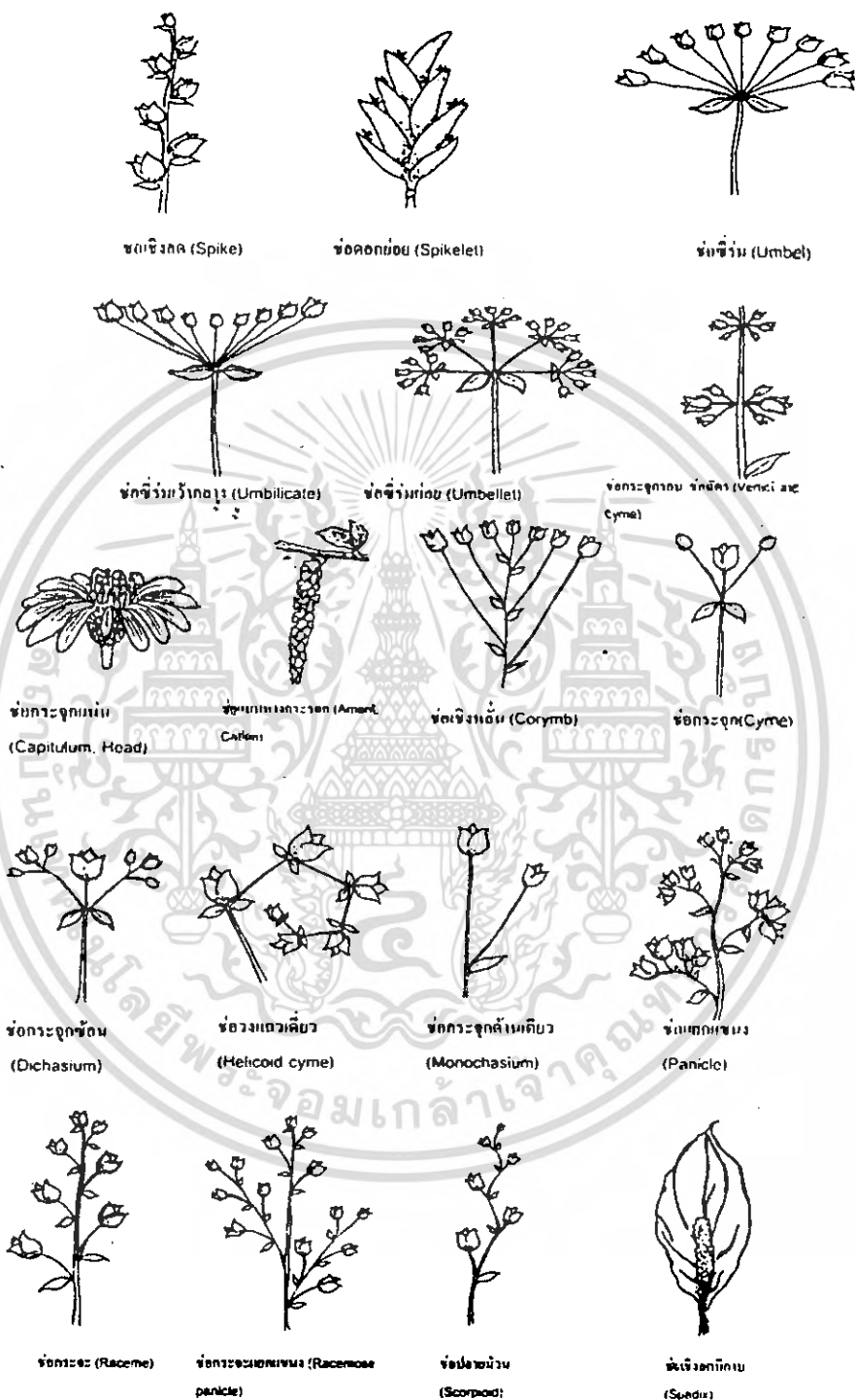
1.4 เกสรตัวเมีย (pistil) เป็นส่วนของดอกชั้นในสุด ซึ่งประกอบด้วย ovary style และ stigma เกสรตัวเมียเจริญและเปลี่ยนแปลงมาจากใบ เพื่อทำหน้าที่สร้างเรณูสืบพันธุ์ตัวเมีย (มณฑินี, 2546)

2. ช่อดอกและการจัดเรียงของดอก

2.1 ช่อดอกแบบกระจะ (racemose type) เป็นช่อดอกแบบมีแกนกลางยาวและก้านดอกย่อยมีก้านดอกยาวเท่าๆ กัน ดอกที่เกิดก่อนอยู่ต่ำสุดและมีดอกอ่อนเกิดขึ้นบริเวณปลายสุดของแกนไปเรื่อยๆ ดังนั้นดอกจะมีการทยอยบานจากโคนไปหาปลายช่อดอก และในกรณีที่ช่อดอกไม่มีแกนยาว ดอกจะบานจากรอบนอกเข้าสู่ใจกลางช่อ ช่อดอกแบบกระจะนี้จำแนกย่อยเป็นหลายแบบดังนี้

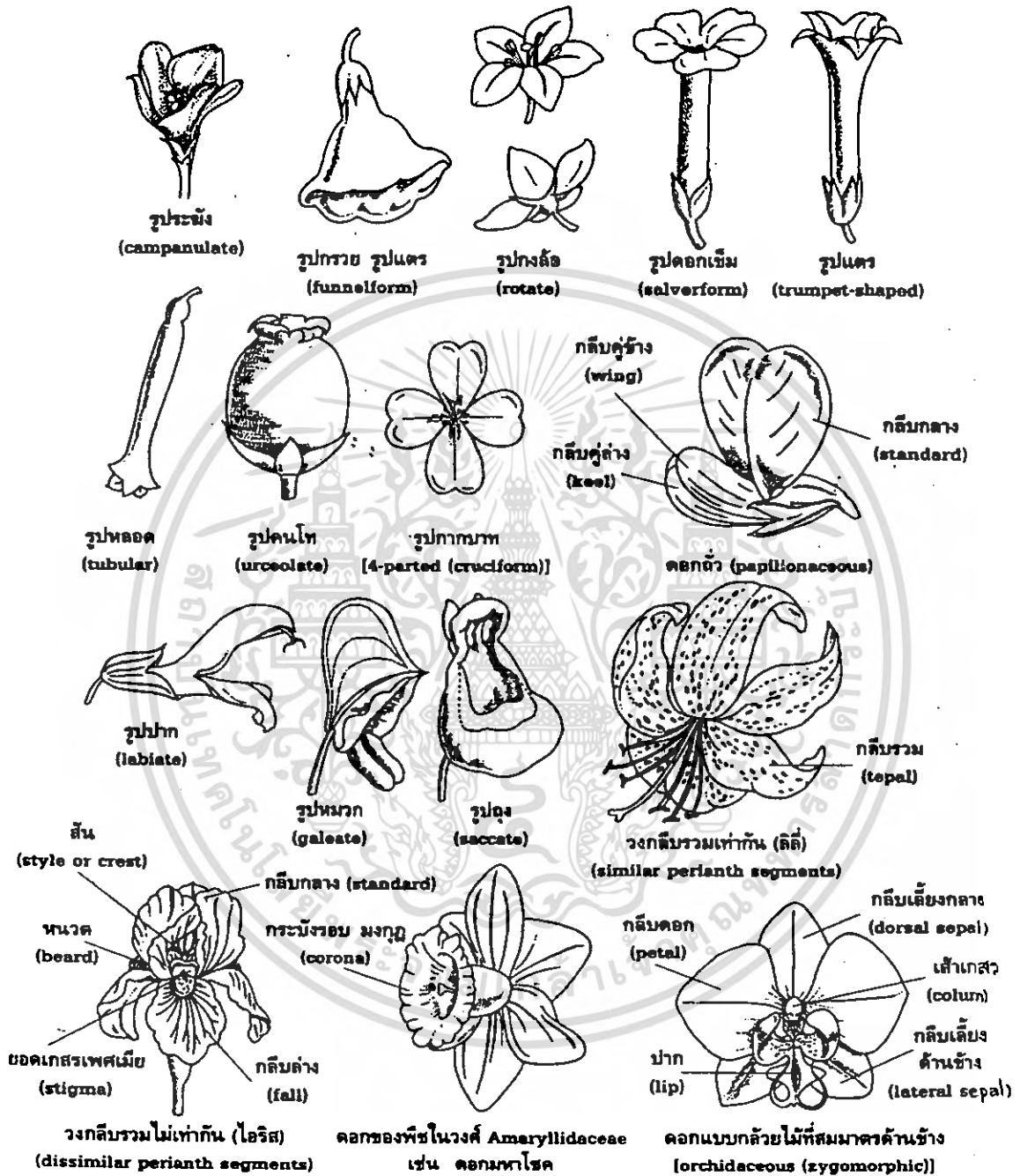
2.1.1 ช่อกระจะ (raceme) เป็นช่อดอกที่มีลักษณะง่ายที่สุดคือ มีแกนกลางเป็นแกนยาวไม่แยกสาขา มีดอกย่อยเรียงสลับกันติดอยู่ตรงข้าง ก้านดอกย่อยมีความยาวใกล้เคียงกัน ดอกบานจากโคนไปหาปลายดอก

2.1.2 ช่อเชิงลศ (spike) มีลักษณะเหมือนช่อกระจะแต่ไม่มีก้านดอกย่อยหรือมีแต่สั้นมาก

ภาพที่ 3 แสดงลักษณะช่อดอก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2541)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4 แสดงลักษณะรูปร่างของดอก (Huxey et al., 1992)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3 ช่อแบบหางกระรอก (catkin) คล้ายกับช่อเชิงลดแต่ช่อดอกมักห้อยลงเสมอและดอกย่อยเป็นดอกที่มีเพศเดียว

2.1.4 ช่อเชิงลดมีก้าน (spadix) ช่อดอกแบบนี้แตกต่างจากช่อเชิงลดคือ มีแกนกลางขบหนามมีเนื้อ ดอกย่อยแต่ละดอกอาจเป็นได้แบบมีสองเพศและแบบที่มีเพศเดียว ลักษณะที่สำคัญคือมีก้านหุ้มดอก ที่มีสีส้มสวยงาม

2.1.5 ช่อเชิงหลั่น (corymb) คล้ายกับช่อดอกช่อกระจุกแต่ก้านดอกย่อยมีความยาวแตกต่างกันดอกที่อยู่โคนช่อจะมีความยาวมากกว่าเพื่อรูดอกให้อยู่ในระดับเดียวกันกับดอกย่อยที่อยู่ปลายช่อซึ่งมีก้านดอกสั้นกว่า

2.1.6 ช่อกระจุกแน่น (head) มี 2 แบบคือ 1.ช่อเชิงลดแน่น เป็นช่อดอกที่มีแกนกลางสั้นมากและขบหนา รูปร่างกลมหรือมีลักษณะนูนสูง มีดอกย่อยเรียงตัวกันแน่นทำให้ช่อดอกเป็นกระจุกกลม และ 2.ช่อดอกของพืชในวงศ์ทานตะวัน ซึ่งมีช่อดอกค่อนข้างสั้นและหนา บางครั้งเรียกว่าฐานรองดอกธรรมดา มีวงใบประดับรองรับทั้งช่อ ดอกย่อยไม่มีก้านเกิดแน่นบนแกนกลางเรียกว่า ดอกรวม

2.1.7 ช่อซี่ร่ม (umbel) เป็นช่อดอกที่มีดอกย่อยเจริญออกไปจากจุดเดียวกันที่ปลายก้านช่อดอก ทำให้มีลักษณะคล้ายซี่ร่ม ดอกย่อยแต่ละดอกอาจมีก้านดอกหรือไม่มีก็ได้ แต่ส่วนใหญ่มีก้านดอกและมีขนาดเท่ากันทุกดอก มีใบประดับหุ้มช่อดอกเอาไว้

2.2 ช่อดอกแบบกระจุก (cymose type) เป็นช่อดอกแบบที่มีลักษณะจำกัด เป็นช่อดอกที่มีดอกย่อยเกิดก่อนอยู่กลางช่อ ดังนั้นดอกจึงมีการบานจากกลางช่อ แล้วดอกข้างๆ จะทยอยกันบานตามลำดับ

2.2.1 ช่อกระจุกธรรมดา (simple cyme) เป็นช่อกระจุกแบบที่ง่ายที่สุด โดยหนึ่งช่อดอกมี 3 ดอกย่อย ดอกที่อยู่ตรงกลางจะบานก่อนดอกข้างๆ เกิดการแตกแขนงออกไปด้านข้าง

2.2.2 ช่อกระจุกเชิงซ้อน (compound cyme) เป็นช่อกระจุกที่มีการแตกแขนงแบบช่อกระจุกธรรมดาออกไปทางด้านข้างเรื่อยๆ สังเกตได้จากช่อแขนงย่อยที่สุดจะมีสามดอก ดอกกลางบานก่อน เมื่อแตกแขนงเต็มที่เป็นช่อใหญ่จะมีลักษณะกลม

2.3 ช่อดอกเชิงประกอบ (compound inflorescence) เป็นช่อกระจุกที่แกนกลางมีการแตกแขนงย่อยต่อไปในทำนองเดียวกับการแตกแขนงย่อยของใบประกอบ ทำให้ช่อดอกหลายช่อรวมกัน ซึ่งช่อดอกย่อยอาจจะเป็นช่อกระจุก ช่อเชิงลด ช่อเชิงหลั่น ช่อซี่ร่มหรือช่อกระจุกแน่น เป็นต้น ช่อดอกเชิงประกอบเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ช่อแยกแขนง

2.4 ช่อดอกพิเศษ (special inflorescence)

2.4.1 ช่อดอกที่มีฐานรองดอกรูปถ้วย (hypanthodium) เป็นช่อดอกที่มีฐานรองดอกรูปถ้วยที่มีลักษณะขบหนามมีเนื้อ เป็นรูปถ้วยหรือคนโท เป็นดอกย่อยที่มีเพศเดียวและเกิดในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณถ้วย อาจเป็นดอกแยกเพศอยู่ร่วมต้น หรือเป็นดอกแยกเพศอยู่ต่างต้นก็ได้ เมื่อช่อดอกเจริญ เป็นผลฐานรองดอกรูปถ้วยเจริญมาติดกันทำให้คล้ายเป็นผลเดี่ยว แต่จริงๆ แล้วเกิดจากช่อดอกทั้ง ช่อ

2.4.2 ช่อรูปถ้วยหรือไธยาเทียม (cyathium) เป็นช่อดอกที่คล้ายดอกเดี่ยวมีใบ ประดับรองรับหรือห่อหุ้มไว้ ประกอบด้วยดอกย่อยที่แยกเพศเป็นเพศผู้และเพศเมีย โดยดอกเพศเมีย มีเพียงหนึ่งดอกอยู่กึ่งกลางล้อมรอบด้วยดอกเพศผู้หลายดอก

2.4.3 ช่อกระจุกรอบหรือช่อฉัตร (verticillate) เป็นช่อดอกรวมที่มีแต่ละดอก ย่อยเป็นแบบกระจุกเกิดเป็นกลุ่มอยู่ตามซอกใบหรือซอกใบประกอบซึ่งออกเป็นคู่ตรงกันที่บริเวณข้อ แต่ละข้อ มักไม่มีก้านช่อดอกหรือมีแต่สั้นมาก (พวงผกา, 2548)

การขยายพันธุ์

1. การตอนกิ่ง นิยมปฏิบัติในไม้เลื้อยเนื้อแข็ง เตรียมตุ้มตอนโดยนำขุยมะพร้าวที่ขึ้นใส่ลงในถุงพลาสติกขนาดเล็ก ใส่ขุยมะพร้าวประมาณ 2 ใน 3 ของถุง มักปากถุงด้วยเชือกฟางให้แน่น จากนั้นเสือกกิ่งที่ไม่อ่อนหรือแก่เกินไป เส้นผ่าศูนย์กลาง 1-2 เซนติเมตร ควั่นรอบกิ่ง 2 รอย ห่างกัน ประมาณ 3 เซนติเมตร กรีดตามรอยยาวระหว่างรอยแผลทั้งสอง แล้วลอกเปลือกไม้้ออก ขูดเนื้อเยื่อ เจริญบริเวณรอยแผลออกบางๆ ในไม้เลื้อยบางชนิดที่มียาง ควรทิ้งให้ยางแห้งหรือเช็ดด้วยน้ำอุ่น น้ำ ตุ้มตอนที่เตรียมไว้มากกรีดกึ่งกลางถุงตามยาว แล้วนำมาหุ้มรอบรอยแผล มัดเชือกที่ปลายทั้งสอง ข้างในแน่น ควรสังเกตตุ้มให้ขึ้นอยู่เสมอ ถ้าขุยมะพร้าวแห้งหรือมีไอน้ำเกาะข้างถุง ให้เจาะถุงแล้ว รดน้ำพอชื้นอีกครั้ง ประมาณ 2 สัปดาห์รากจะออกมา เมื่อรากออกมากพอสมควร นำกิ่งไปปลูกลง กระถางหรือลงดินต่อไป

2. การปักชำ โดยใช้ส่วนยอด ลำต้นและราก เตรียมวัสดุชำ โดยทั่วไปนิยมใช้ซีพีแกลบ หรือทรายผสมขุยมะพร้าว ร่อนรดน้ำพอชื้น ใส่ลงในกระบะ ประมาณ 3 ใน 4 ของกระบะ ตัดกิ่งเป็น พ่อน ยาว 5-10 เซนติเมตร สำหรับกิ่งที่จะชำนี้ควรลิดใบบริเวณโคนกิ่งออกให้เหลือส่วนปลาย 2-3 ใบ ตัดส่วนโคนให้เฉียงเป็นรูปสี่เหลี่ยม และกรีดโคนเป็นรอยตามยาว 2-3 รอยรอบกิ่ง ในพืชบางชนิดที่ ออกรากยากอาจจุ่มส่วนโคนลงในน้ำยาเร่งรากแล้วปักชำลงในวัสดุชำให้ลึก 1 ใน 3 ส่วนของกิ่ง จัด แถวระยะห่างประมาณ 5 เซนติเมตร รดน้ำด้วยฝักบัวที่มีหัวเป็นฝอยละเอียดใช้ถุงพลาสติกครอบ กระบะ มัดปากถุงเพื่อรักษาความชื้น วางในที่ร่มรำไร เปิดรดน้ำวันละ 1 ครั้ง ประมาณ 2 สัปดาห์ เมื่ออกรากจึงย้ายปลูก การปักชำรากมีขั้นตอนเช่นเดียวกัน

3. การทับกิ่งหรือโน้มกิ่ง เป็นวิธีที่เหมาะสมกับไม้เลื้อยบางชนิดที่มีรากพิเศษออกตามข้อ หรือออกรากง่าย เช่น มธุรสดา มะลิ เป็นต้น โดยโน้มกิ่งหรือเถาให้ส่วนข้อฝังลงในดิน ให้อยอดโผล่ ขึ้นมาเหนือดิน ยึดให้แน่นด้วยไม้ปักโคนหรือทับกิ่งที่โน้มเอาไว้ด้วยอิฐหรือกระถางดินเผา หลังจาก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นั้น 1-3 สัปดาห์ รากจะออกมา ตัดกิ่งจากต้นเดิมออกเพื่อย้ายปลูกต่อไป ซึ่งในระยะแรกอาจลิดใบเพื่อลดการระเหยของน้ำ นำต้นออกแดดวันละนิดจนกว่าต้นจะปรับตัวได้

4. การเพาะเมล็ด วัสดุเพาะที่นิยมใช้แก้วกลบหรือทรายผสมขุยมะพร้าว ร่อนคลุกเคล้าให้เข้ากัน รดน้ำพอชื้น ใส่ลงในกระบะพลาสติกที่กรุด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ เปลี่ยนน้ำให้เรียบ รอยเมล็ดลงไปให้ทั่ว (อดุชร, 2541)

วัสดุสำหรับยึดเกาะ

1. **ขี้มหรือสิ่งพองที่ทำมาจากไม้** ขี้มชนิดนี้เหมาะสำหรับไม้เลื้อยขนาดเล็กและขนาดกลาง มีการเจริญเติบโตปานกลาง แร่งเกาะเกี่ยวค่อนข้างน้อย และควรคัดแต่งสม่ำเสมอ ขี้มที่ทำจากไม้มีอายุการใช้งานค่อนข้างสั้น ควรหมั่นดูแลและซ่อมแซม อาจทำเป็นแผงไม้ไม่เหมาะสำหรับใช้กันอาณาเขตพื้นที่ที่ต้องการความเป็นส่วนตัว หรือกันพรางสายตาสิ่งที่ไม่น่ามอง หรือทำให้มีลักษณะคล้ายแบบแรก แต่เพิ่มส่วนของหลังคา โครงสร้างเปลี่ยนมาใช้ไม้เนื้อแข็ง เพื่อรองรับน้ำหนักหลังคา ขี้มแบบนี้พื้นที่ได้ขี้มเหมาะสำหรับวางเก้าอี้นั่งเล่นพื้นขี้มควรปูอิฐหรือโรยกรวดอัดให้แน่นเพื่อความสวยงามและสะดวกในการใช้งาน

2. **ขี้มหรือสิ่งพองที่ทำจากเหล็ก** ขี้มชนิดนี้ใช้ได้ทั่วไป เหมาะสำหรับไม้เลื้อยเนื้อแข็งขนาดใหญ่ น้ำหนักมาก หรือมีแร่งเกาะเกี่ยวมาก เช่น การเวก ไบระบาด เป็นต้น ขี้มเหล่านี้อายุการใช้งานค่อนข้างยาวนาน ค่าใช้จ่ายสูงกว่าที่ทำจากไม้ รูปแบบขี้มประตูที่ตัดเป็นรูปโค้ง ตำแหน่งการจัดวางเป็นตัวกำหนดจุดประสงค์การใช้ ถ้าจัดวางเป็นขี้มประตูบานหน้า จะให้ความรู้สึกเชิญชวนและเป็นมิตรกับแขกผู้มาเยือน แต่ถ้าวางกันระหว่างสวนกับบ้านจะแสดงขอบเขตของพื้นที่หรือเป็นจุดเริ่มนำสายตา หรือทำขี้มเหล็กตัดเป็นรูปกรวยปลายบาน เพื่อรองรับไม้เลื้อยที่มีทรงพุ่มที่แผ่กว้างด้านบน ด้านล่างควรหมั่นคัดแต่งกิ่งและลิดใบออก เพื่อใช้ประโยชน์จากพื้นที่ด้านล่างขี้มได้ (อดุชร, 2541)

3. **ตาข่ายกรงไก่** ตัดเป็นรูปทรงต่างๆ เหมาะสำหรับไม้เลื้อยขนาดเล็ก เนื้ออ่อน เช่น ไสย้า เติบชนิดต่างๆ เงินไหลมา เป็นต้น หรือใช้ยึดติดกับผนังปูนเพื่อป้องกันการแตกร้าวก่อนให้ไม้เลื้อยยึดเกาะ เช่น ตีนตุ๊กแก ไอวี เป็นต้น (วารภรณ์, 2546)

4. **อื่นๆ** รูปแบบของวัสดุยึดเกาะมีอยู่อย่างไม่จำกัด ซึ่งอาจนำไม้รวกมาทำเป็นลักษณะของกระโจมให้เลื้อย นำไม้หรือวัสดุอื่นมาทำเป็นราว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของสถานที่ งบประมาณ ลักษณะต้นไม้และผู้ปลูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์และวิธีการ

1. อุปกรณ์

- 1.1 พันธุ์ไม้เลี้ยงแต่ละชนิด
- 1.2 กล้องดิจิทัลถ่ายภาพพร้อมอุปกรณ์
- 1.3 เอกสารและหนังสือที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 อุปกรณ์สำหรับจัดบันทึก

2. วิธีการ

- 2.1 เลือกพันธุ์ไม้เลี้ยงที่ต้องการรวบรวมข้อมูล
- 2.2 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลของพันธุ์ไม้เลี้ยงแต่ละชนิด
- 2.3 ถ่ายรูปลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพันธุ์ไม้เลี้ยงแต่ละชนิด
- 2.4 เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดรวมเป็นรูปเล่ม

3. สถานที่ทำการศึกษา

- 3.1 สถานที่ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล
 - ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 - สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 - สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
 - อินเทอร์เน็ต
- 3.2 สถานที่ถ่ายภาพ
 - สวนหลวง ร.9 เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร
 - สวนจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
 - มหกรรมพืชสวนโลก ราชพฤกษ์ 2006 จังหวัดเชียงใหม่
 - คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

73611

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การบันทึกผลการศึกษา

- 4.1 ชื่อสามัญไทย
- 4.2 ชื่อสามัญอังกฤษ
- 4.3 ชื่อพฤกษศาสตร์
- 4.4 ชื่อท้องถิ่น
- 4.5 วงศ์
- 4.6 ชื่ออื่นๆ
- 4.6 ถิ่นกำเนิด
- 4.8 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์
- 4.9 การขยายพันธุ์
- 4.10 ข้อมูลทั่วไป
- 4.11 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพันธุ์

5. ระยะเวลาที่ทำการศึกษา

เริ่มทำการศึกษา 1 กันยายน 2549

สิ้นสุดการศึกษา 1 กุมภาพันธ์ 2550

รวมระยะเวลาทำการศึกษา 154 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษา

กระเทียมเถา

ชื่อสามัญไทย	กระเทียมเถา
ชื่อสามัญอังกฤษ	Garlic Vine
วงศ์	Bignoniaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Mansoa hymenaea</i> (DC.) A.Gentry
ชื่อพ้อง	<i>Pachytera hymenaea</i> (DC.) A.Gentry
ชื่ออื่นๆ	-
ถิ่นกำเนิด	เม็กซิโก ถึง บราซิล

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ลำต้น** เป็นไม้เถาเลื้อยเนื้อแข็งขนาดกลาง อายุหลายปี ลำต้นขนาดใหญ่เลื้อยได้ไกล 10 เมตร กิ่งอ่อนเป็นเหลี่ยม เถาอ่อนและส่วนยอดเป็นสีเขียว เถาแก่สีน้ำตาลเรียบ ที่ปลายกิ่งมีมือพันเป็นเส้นยาวใช้ในการยึดเกาะ ทุกส่วนของลำต้นโดยเฉพาะใบมีกลิ่นคล้ายกระเทียม
- ใบ** เป็นใบประกอบ มีใบย่อย 2 ใบ เรียงตรงข้ามกันตามข้อของลำต้น ใบรูปไข่ถึงรูปรี แผ่นใบบางแต่แข็งกระด้าง ขอบใบเรียบ ปลายใบและโคนใบกลม ก้านใบยาว ประมาณ 0.8-1.2 เซนติเมตร มือเกาะอยู่ที่ปลายใบย่อยแต่ละคู่ ในขณะที่ยังอ่อนใบมีกลิ่นคล้ายกระเทียม
- ดอก** ลักษณะดอกเป็นดอกช่อออกตามซอกใบ ช่อหนึ่งมีประมาณ 10-20 ดอก กลีบเลี้ยงรูประฆังคว่ำ 5 กลีบ ดอกรูปแตร กลีบดอกสีชมพูอมม่วงมี 5 กลีบ เมื่อใกล้โรยจะเปลี่ยนเป็นสีชมพูอ่อนและขาว มีเกสรตัวผู้ภายในดอก 4 อัน สั้น 2 อัน ยาว 2 อัน ออกดอกพร้อมกันทั้งช่อ ช่วงที่ดอกออกจะทิ้งใบทั้งหมด
- ผล** เป็นฝักแบนยาว เมื่อแก่จะแตกตามรอยตะเข็บทั้ง 2 ด้านมีเมล็ด เมล็ดมีปีกเป็นแผ่น รูปรีจำนวนมาก เรียงซ้อนกันเป็นแถว

การขยายพันธุ์ โดยการเพาะเมล็ด การปักชำ การตอนกิ่งและการทาบกิ่ง

ฤดูกาลออกดอก ออกดอกในช่วงเดือนธันวาคม-กุมภาพันธ์

ข้อมูลทั่วไป

กระเทียมเถาเป็นไม้กลางแจ้งเจริญได้ดีในที่ที่มีแสงแดดจัด แต่หากได้รับอากาศเย็นดอกจะมีขนาดใหญ่สีส้มสดใส ดินที่เหมาะสมเป็นดินร่วนปนทรายและจะไม่ขึ้นในดินเหนียว การให้น้ำควรรดน้ำทุกวัน วันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น กระเทียมเถาต้องการน้ำปานกลางไม่ควรรดน้ำให้ขังเพราะจะทำให้รากเน่า ถ้าต้องการให้ดอกดกมากกว่าปกติให้ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักปีละ 1 ครั้ง หลังจากนั้นใช้ปุ๋ยในโตรเจนโดย 1-2 เดือน/ครั้ง จนกระทั่งถึงเวลาใบร่วงจึงหยุดใส่ปุ๋ย จากนั้นดอกจะออก และควรทำการตัดแต่งกิ่งภายหลังออกดอกแล้ว

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

กระเทียมเถามีลักษณะดอกที่สวยงาม มีโทนสีชมพูอมม่วงไปจนถึงสีออกขาว ลักษณะสีที่แตกต่างกันอยู่ในต้นเดียวกันดอกมีขนาดใหญ่เห็นได้ชัดเจนออกเป็นช่อ รวมนำมาองสะดูดตาปลูกประดับเป็นมุมพักม่อนสายตา หรือให้ร่มเงาได้เป็นอย่างดี จึงนิยมที่จะนำมาปลูกประดับเป็นซุ้มหรือให้เลื้อยไปตามรั้ว โครงสร้างที่จะนำมาทำซุ้มหรือรั้วนั้นจะต้องมีความแข็งแรงมาก เพราะเมื่อต้นกระเทียมเถาโตเต็มที่จะมีลำต้นที่แข็งแรง เลื้อยได้ไกลควรมีพื้นที่ให้สำหรับต้นไม้ได้เจริญเติบโตพอสมควร หากสถานที่ปลูกนั้นมีอากาศเย็นจะทำให้ดอกมีขนาดใหญ่และจะออกดอกให้เห็นเพียงปีละ 1 ครั้ง ในช่วงฤดูหนาวเท่านั้น

ภาพที่ 5 แสดงลักษณะดอกกระเทียมเถา

ภาพที่ 6 แสดงลักษณะใบกระเทียมเถา

ภาพที่ 7 แสดงลักษณะต้นกระเทียมเถา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเวก

ชื่อสามัญไทย	การเวก
ชื่อสามัญอังกฤษ	-
วงศ์	Annonaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Artabotrys siamensis</i> Maq.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่น ๆ	กระดังงัว กระดังงาป่า (ราชบุรี) กระดังงาเถา (ใต้) หนามควายนอน (ชลบุรี)
ถิ่นกำเนิด	ไทยพบทางภาคเหนือและภาคกลาง มีการกระจายพันธุ์ในพม่าและอินโดนีเซีย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ลำต้น** เป็นไม้เถาเลื้อยเนื้อแข็งขนาดใหญ่ อายุหลายปี มีมือเกาะรูปตะขอที่เปลี่ยนมาจาก ก้านดอก เถาบริเวณยอดมีสีเขียวเมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ลักษณะทั่วไปของการเวกคล้ายกับกระดังงาจีนมากแต่การเวกมีขนทั่วไปตามกิ่งก้านและใบ
- ใบ** เป็นใบเดี่ยว ออกสลับกันตามข้อต้น ใบรูปรีแกมขอบขนานทั้งโคนและปลายใบจะแหลมมีก้านใบสั้น พื้นใบมีสีเขียวเข้มเป็นคลื่นเล็กน้อย ขอบใบเรียบไม่มีจัก
- ดอก** ลักษณะดอกเป็นดอกเดี่ยว ออกบริเวณซอกใบโคน ก้านดอกแบนและโค้งงอเป็นตะขอ ดอกออกแรกๆ จะเป็นสีเขียวแล้วค่อยเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ขนาดเล็กกว่ากระดังงาจีน ใบ 1 ดอกมี 6 กลีบแบ่งเป็น 2 ชั้นๆ ละ 3 กลีบ มีกลีบเลี้ยง 3 กลีบ กลีบดอกมีลักษณะเป็นรูปรี มีเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียอยู่ภายในดอก ดอกมีกลิ่นหอมมาก
- ผล** เป็นกลุ่มมี 4-5 ผล รูปรี ผลอ่อนสีเขียวเมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีเหลือง
- การขยายพันธุ์** โดยการเพาะเมล็ด การปักชำและการตอนกิ่ง
- ฤดูกาลออกดอก** ออกดอกได้ตลอดทั้งปี

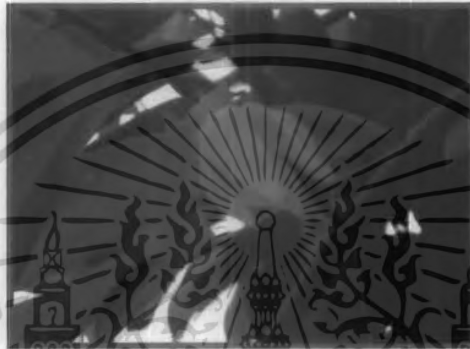
ข้อมูลทั่วไป

การเวกเป็นไม้กลางแจ้งต้องการแสงแดดมากพอสมควร การดูแลรักษาและปลูกเลี้ยงง่าย เจริญเติบโตได้ดีในดินทุกชนิด แต่หากเป็นดินร่วนปนทรายระบายน้ำดีจะงอกงามดียิ่งขึ้น มีความต้องการน้ำปานกลางให้วันละ 1 ครั้ง เมื่อต้นโตแล้วและควรรดให้ชุ่ม ให้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักบริเวณโคนต้นเพื่อบำรุงต้น ควรทำการตัดแต่งทรงพุ่มบ้างเพราะการเวกมีใบค่อนข้างมาก ลำต้นขนาดใหญ่ หากปล่อยทิ้งไว้จะทำให้ดูรก การเวกเป็นไม้ที่มีกลิ่นหอมมากจึงนิยมปลูกโดยทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

ดอกการเวกนั้นมีกลิ่นหอมจึงเป็นไม้เลื้อยอีกชนิดที่นิยมปลูกประดับและพบเห็นอยู่ทั่วไปตามบ้านเรือน สถานที่ต่างๆ หรือแม้แต่บริเวณริมข้างถนน เพราะเป็นต้นไม้ที่ให้ร่มเงาได้ดีการดูแลรักษาง่าย จึงนิยมนำมาปลูกเป็นซุ้มเพื่อให้ร่มเงากันเป็นส่วนใหญ่ แต่เนื่องจากลำต้นที่มีขนาดใหญ่ แข็งแรงมาก วัสดุที่นำมาทำเป็นซุ้มหรือโครงสร้างรองรับน้ำหนักจึงควรมีความแข็งแรงมากและควรมีพื้นที่กว้างพอที่จะให้ต้นไม้เลื้อยไปได้ นอกจากนี้ควรมีการตัดแต่งทรงพุ่มอยู่ตลอดเพราะการเวกมีการเจริญเติบโตรวดเร็ว การเวกเหมาะที่จะปลูกในทุกสภาพพื้นที่เนื่องจากทนต่อสิ่งแวดล้อมได้ดีมาก

ภาพที่ 8 แสดงลักษณะดอกการเวก

ภาพที่ 9 แสดงลักษณะใบการเวก

ภาพที่ 10 แสดงลักษณะต้นการเวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กุมาริกา

ชื่อสามัญไทย	กุมาริกา
ชื่อสามัญอังกฤษ	-
วงศ์	Apocynaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Parameria barbata</i> K. Schum. var. <i>picrei</i> Kerr
ชื่อท้องถิ่น	-
ชื่ออื่นๆ	สร้อยสุมาลี รชมาลี (ทั่วไป) เครือขูด (สระบุรี) ช้างงาเดียว (ประจวบคีรีขันธ์)
ถิ่นกำเนิด	แถบอินโดจีนและไทย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น	เป็นไม้เถาขนาดกลางอายุหลายปี ทุกส่วนภายในมีน้ำยางสีขาว
ใบ	เป็นใบเดี่ยวออกตรงข้ามกัน รูปใบรี ปลายใบแหลมโคนใบสอบ ขอบใบบิดเป็นคลื่น แผ่นใบหนาสีเขียวเข้มเป็นมันหรือค่างเขียว-ขาว
ดอก	ลักษณะดอกออกเป็นช่อแขนงตามซอกใบและปลายกิ่ง ดอกย่อยสีขาวมีขนาดเล็ก โคนกลีบเชื่อมเป็นหลอดสั้นปลายแยก 5 กลีบ ดอกมักไม่บานออกมีกลิ่นหอมและหอมแรงในเวลากลางวัน
ผล	เป็นฝักคู่ แต่ละฝักคอดเป็นระยะ เมื่อแก่แตกตามรอยตะเข็บด้านเดียวมี 4-10 เมล็ด มีขนนุ่มที่ปลายเมล็ดช่วยในการกระจายพันธุ์
การขยายพันธุ์	โดยการเพาะเมล็ด การปักชำและการตอนกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกได้ดีคือช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม

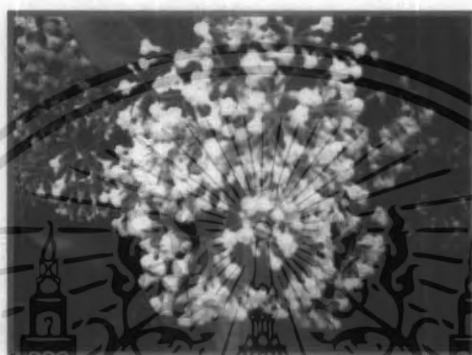
ข้อมูลทั่วไป

กุมาริกาเป็นไม้กลางแจ้งมีความต้องการแสงแดดที่มากและเพียงพอ ควรปลูกในที่ที่มีแดดส่องถึง ดินที่ใช้ปลูกควรมีความชื้นสูงแต่สามารถระบายน้ำได้ดี เพราะจะทำให้รากไม่เน่า การให้น้ำควรรดวันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น อย่ายรดจนดินแฉะเกินไป บำรุงต้นด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักโดยผสมลงดินบริเวณโคนต้นก็เพียงพอ การตัดแต่งอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ต้นแตกยอดใหม่ ทำให้ออกดอกได้จำนวนมาก ดอกแต่ละช่อจะบานประมาณ 1-2 สัปดาห์

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

กลิ่นที่หอมแรงในเวลากลางวันของดอกกุมาริกา เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้ผู้ที่นิยมปลูกต้นไม้เลือกไม้เลื้อยชนิดนี้ เพราะเหมาะที่จะเลือกนำไปปลูกประดับไว้ในบริเวณบ้าน เป็นได้ทั้งร่มไม้เลื้อยให้ร่มเงาสารนเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำใบไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงา ให้เลื้อยไปตามรั้วบ้าน หรือปลูกลงดินให้เจริญเติบโตเป็นลักษณะไม้พุ่มก็ได้แต่ต้องทำการตัดแต่งลำต้นบ้าง การตัดแต่งต้นอยู่เสมอจะทำให้แตกกิ่งใหม่และออกดอกได้เป็นจำนวนมาก สำหรับโครงสร้างที่จะมาทำเป็นซุ้มให้ไม้เลื้อยควรมีความมั่นคง สามารถใช้ไม้ในการทำโครงสร้างได้ แต่ควรเลือกไม้ที่ไม่ผุง่าย รับน้ำหนักได้ดี และควรดูอายุการใช้งานของไม้ที่นำมาใช้ด้วยว่าควรทำการเปลี่ยนเมื่อใด แต่หากต้องการปลูกไว้อย่างถาวรควรเลือกวัสดุที่ทำมาจากเหล็กแทน เพราะการใช้งานยาวนานกว่า

ภาพที่ 11 แสดงลักษณะดอกกุ่มาริกา

ภาพที่ 12 แสดงลักษณะใบกุ่มาริกา

ภาพที่ 13 แสดงลักษณะต้นกุ่มาริกา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขจร

ชื่อสามัญไทย	ขจร
ชื่อสามัญอังกฤษ	Cowslip Creeper, Tonkin Jasmine, Milkweed Family
วงศ์	Asclepiadaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Telosma minor</i> Craib.
ชื่อพ้อง	<i>Telosma odoratissima</i> <i>Pergularia doratissima</i>
ชื่ออื่นๆ	กลิต (กลาง)
ถิ่นกำเนิด	ประเทศไทย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

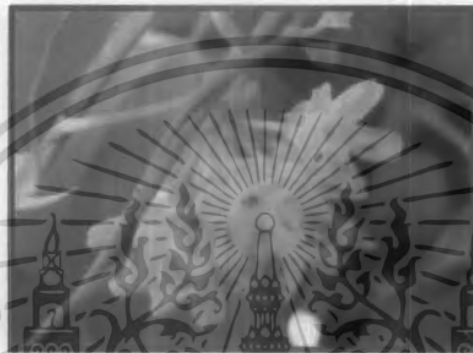
- ลำต้น** เป็นไม้เถาเลื้อยเนื้ออ่อนขนาดเล็ก อายุหลายปี ลำต้นมีความเหนียวมาก เถาเป็นสีเขียวเมื่อเถาเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล สามารถแตกยอดได้จำนวนมาก ทุกส่วนภายในลำต้นมีน้ำยางสีขาว
- ใบ** เป็นใบเดี่ยวออกตรงข้ามกัน ใบรูปใบโพธิ์หรือรูปหัวใจมีสีเขียวอ่อน ก้านใบยาว ขอบใบเรียบ สามารถมองเห็นเส้นใบได้ชัดเจน ปลายใบแหลมเป็นติ่งโคนใบเว้า
- ดอก** ลักษณะดอกออกเป็นช่อกระจุกตามโคนก้านใบ ช่อละประมาณ 10-20 ดอก ดอกอ่อนมีสีเขียวเมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีเหลือง กลีบดอกหนา มีวาลคล้ายซี่ผึ้ง โคนกลีบเชื่อมเป็นหลอดสั้น ปลายแยกเป็น 5 แฉก ดอกทยอยบานและมีกลิ่นหอมเย็น
- ผล** รูปกระสวย ยาว 6-8 เซนติเมตร มีหลายเหลี่ยม เมื่อแก่แตกตามรอยตะเข็บด้านเดียว
- การขยายพันธุ์** โดยการเพาะเมล็ด การตอนกิ่งและการทาบกิ่ง แต่ไม่นิยมการเพาะเมล็ดเพราะได้ต้นกล้าที่ช้า
- ฤดูกาลออกดอก ออกดอกตลอดทั้งปี โดยเฉพาะช่วงฤดูฝน

ข้อมูลทั่วไป

ขจรเป็นไม้กลางแจ้งที่ชอบแสงแดดจัดและต้องน้ำถึง สามารถเจริญเติบโตได้ดีในทุกสภาพดิน แต่จะให้ดีควรเป็นดินร่วนปนทรายที่มีความชุ่มชื้น เป็นต้นไม้ที่ไม่ต้องการน้ำมากให้น้ำวันละ 1 ครั้งก็เพียงพอ เพราะสามารถทนสภาพแห้งแล้งได้ดี เมื่อต้นโตมาก็ควรตัดแต่งกิ่ง พรุนดินโคนต้นพร้อมใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ดอกสามารถนำมารับประทานได้

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

ดอกขจรนอกจากมีกลิ่นหอมแล้วคุณสมบัติที่โดดเด่นอีกอย่างหนึ่งของขจรคือสามารถนำมารับประทานได้ การนำมาปลูกประดับไว้ในบริเวณบ้านจะให้เลื้อยไปตามรั้วหรือเลื้อยขึ้นสิ่งพวยงที่ทำมาจากไม้ก็สามารถใช้ได้ เนื่องจากลำต้นมีขนาดเล็ก สามารถปลูกเป็นไม้กระถางได้ แต่หากปลูกลงในกระถางแล้วต้องการให้ต้นไม้เจริญเติบโตได้ดีควรหมั่นเปลี่ยนกระถางให้มีขนาดใหญ่เหมาะกับต้นหรือปลูกลงในกระถางใบใหญ่เพื่อลดการเปลี่ยนกระถาง เพราะการปลูกในกระถางขนาดเล็กจะทำให้การเจริญเติบโตถูกจำกัด การดูแลโดยทั่วไปไม่ยุ่งยากเจริญเติบโตได้ดีในทุกสภาพดิน

ภาพที่ 14 แสดงลักษณะดอกขจร

ที่มา: www.maipradabonline.com

ภาพที่ 15 แสดงลักษณะใบขจร

ภาพที่ 16 แสดงลักษณะต้นขจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คอนสวรรค์

ชื่อสามัญไทย	คอนสวรรค์
ชื่อสามัญอังกฤษ	Indian Pink, Cypress vine, Star Glory
วงศ์	Convolvulaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Ipomoea quamoclit</i> Linn.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่น ๆ	สนก้างปลา เข้มแดง แข็งถึงห์ พันสวรรค์ (กรุงเทพฯ) รกฟ้า
ถิ่นกำเนิด	เขตร้อนแถบแอฟริกา

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ลำต้น** เป็นไม้เถาเลื้อยเนื้ออ่อน อายุต้นประมาณ 1 ปี เถาจะเลื้อยพันหลักหรือซุ่ม ฝิวลำต้นเกลี้ยงเถามีขนาดเล็กและเรียบ เมื่อกอกดอกแล้วต้นจะแห้งตาย
- ใบ** เป็นใบเดี่ยว มีรูปไข่หรือรูปรี ขอบใบเป็นจักแฉกเล็กแบบขนนก มีแฉกข้างละประมาณ 10-19 แฉก ส่วนรองก้านใบต้นประมาณ 4 มิลลิเมตร
- ดอก** ลักษณะดอกเป็นช่อออกดอกตามซอกใบ ช่อละ 4-6 ดอก ดอกรูปกรวย กลีบดอกสีแดงโคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอดเล็กปลายแผ่บาน มีกลีบรองดอกเป็นรูปขอบขนานกัน เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.8-2.0 เซนติเมตร
- ผล** มีรูปไข่ขนาด 0.8-1.0 เซนติเมตร เมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล เมล็ดมีสีดำมี 1-4 เมล็ด

การขยายพันธุ์ โดยการเพาะเมล็ด

ฤดูกาลออกดอก ออกดอกได้ตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป

คอนสวรรค์สามารถปลูกได้ดีทั้งในที่ที่มีแสงแดดรำไรจนถึงแสงแดดจัด ขึ้นได้ดีบนดินร่วนแต่ดินทั่วไปก็สามารถขึ้นได้ การให้น้ำควรให้วันละ 2 ครั้ง ถ้าให้น้ำน้อยเกินไปจะเกิดการเหี่ยว หากต้องการให้ใบมีสีเขียวสดมากให้รดด้วยปุ๋ยยูเรีย 5 ปดาร์ทีละครั้งติดต่อกัน 4 สัปดาห์ บำรุงดินเพิ่มด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

คอนสวรรค์เป็นไม้เลื้อยที่มีดอกหลายสีตามแต่และชนิด สามารถเลือกนำมาปลูกได้ตามความต้องการของผู้ปลูก ดอกมีสีสันสดใสและออกดอกตลอดทั้งปี ลำต้นมีขนาดเล็กจึงให้เลื้อยพันเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำมาใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

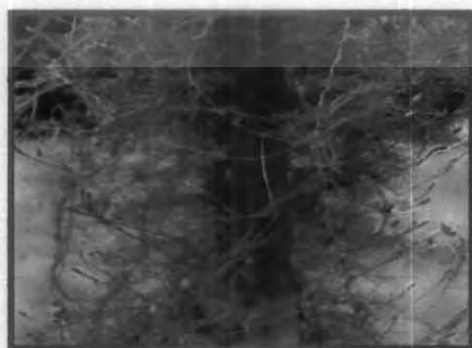
ไปตามร้วหน้าบ้าน ชุ่มไม้ระเนงหรือเลื้อยไปตามต้นไม้อื่นที่ปลูกประดับไว้ในสวนก็ได้ ต้นคอน
 สวรรค์นั้นดูโปร่งไม่รกมาก หากมีการดูแลที่ดี ใบมีลักษณะเด่นไม่เหมือนใคร ทำให้สามารถปลูก
 ประดับให้เข้ากันกับต้นไม้อื่นได้ง่าย แต่เนื่องจากคอนสวรรค์เป็นไม้เถาล้มลุกอายุสั้น มีอายุเพียง 1
 ปีเท่านั้น หลังจากออกดอกจะตาย จึงไม่เหมาะสมที่จะนำไปทำเป็นชุ่มไว้ใช้ประโยชน์สำหรับให้ร่ม
 เงาเพราะจะต้องคอยเปลี่ยนต้นไม้ใหม่อยู่เสมออาจไม่สะดวก และใบที่มีขนาดเล็กอาจให้ร่มเงาได้ไม่
 ดีเท่าที่ควร

ภาพที่ 17 แสดงลักษณะดอกคอนสวรรค์ (Lee, n.d.)

ภาพที่ 18 แสดงลักษณะใบคอนสวรรค์ (Robinson, 1998)

ภาพที่ 19 แสดงลักษณะต้นคอนสวรรค์ (Christman, 2003)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คัดเค้า

ชื่อสามัญไทย	คัดเค้า
ชื่อสามัญอังกฤษ	-
วงศ์	Rubiaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Oxyceros horridus</i> Lour.
ชื่อท้องถิ่น	<i>Randia siamensis</i> Craib.
ชื่ออื่น ๆ	คัดเค้าเครือ (นครราชสีมา) คัดเค้าหนาม (ชัยภูมิ) พญาเท้าเอว (กาญจนบุรี) เค็ดเค้า (เหนือ) หนามลิดเค้า (เชียงใหม่)
ถิ่นกำเนิด	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแอฟริกาเขตร้อน

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

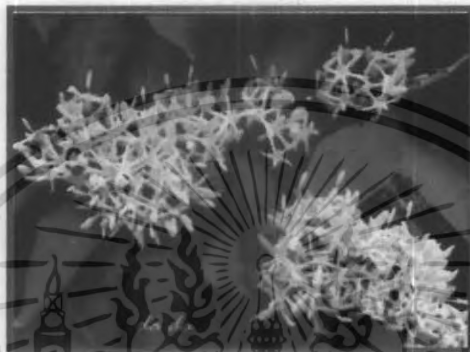
ลำต้น	เป็นไม้พุ่มกิ่งเลื้อยอายุหลายปี ลำต้นเป็นเถามีความแข็งแรง มีสีเขียวตามกิ่งก้าน และลำต้น มีหนามออกเป็นคู่ตามซอกใบกิ่งก้าน
ใบ	เป็นใบเดี่ยวออกตรงข้าม รูปรีแกมขอบขนาน ปลายใบแหลม โคนใบสอบ แผ่นใบ ค่อนข้างหนาเห็นเส้นกลางใบชัดเจน
ดอก	ลักษณะดอกออกเป็นกระจุกตามซอกใบและปลายกิ่ง ดอกมีสีขาวโคนกลีบเชื่อม เป็นหลอดสั้น ปลายแยกเป็น 5 กลีบ มีเกสรสีเหลืองอ่อนดอกมีกลิ่นหอม เส้นผ่าศูนย์กลาง 1-1.5 เซนติเมตร
ผล	ผลกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 1 เซนติเมตร สีเขียว เมื่อแก่มีสีดำมีเมล็ดขนาดเล็ก จำนวนมาก
การขยายพันธุ์	โดยการเพาะเมล็ด การปักชำ และการตอนกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกตลอดปี โดยเฉพาะช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม

ข้อมูลทั่วไป

คัดเค้าเป็นไม้กลางแจ้งมีความต้องการแสงแดดจัดและต้องได้รับอย่างทั่วถึง เพื่อใช้ในการ
สังเคราะห์แสง ดินที่ใช้ปลูกควรเป็นดินที่ร่วนมีการระบายน้ำดี การให้น้ำควรให้วันละ 2 ครั้ง เช้า-
เย็น ไม่ควรรดให้แฉะมาก การใส่ปุ๋ยควรนำปุ๋ยผสมกับดินปลูก ให้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกใส่บริเวณโคน
ต้นหากมีอาการใบเหลืองให้รดด้วยยูเรียสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ติดต่อกัน 4 สัปดาห์

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

คัตเด้าเป็นไม้เลื้อยที่มีเถาแข็งแรง การทำซุ้มควรใช้ซุ้มที่มีโครงสร้างแข็งแรงเช่นกัน หรือสามารถนำมาปลูกประดับทำเป็นรั้วหน้าบ้านก็ได้ เนื่องจากคัตเด้ามีหนามแหลมออกตามซอกใบกิ่งก้านการปลูกไว้ริมรั้วบ้านจะช่วยเป็นรั้วสำหรับป้องกันขโมยได้อีกทางหนึ่งได้อย่างดี นอกจากนี้ยังมีกลิ่นหอมออกดอกจำนวนมากดูสวยงามเย็นตา สามารถปลูกลงดินให้เห็นลักษณะไม่พุ่มได้ แต่ควรหลีกเลี่ยงการปลูกบริเวณที่มีเด็กหรือสนามเด็กเล่นเนื่องจากอาจได้รับอันตรายได้

ภาพที่ 20 แสดงลักษณะดอกคัตเด้า
ที่มา: www.sarapad.com

ภาพที่ 21 แสดงลักษณะใบคัตเด้า

ภาพที่ 22 แสดงลักษณะต้นคัตเด้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชมนาค

ชื่อสามัญไทย	ชมนาค
ชื่อสามัญอังกฤษ	Bread Flower
วงศ์	Apocynaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Vallis glabra</i> Ktze.
ชื่อท้องถิ่น	-
ชื่ออื่นๆ	ช้ำชมนาค (กลาง) ช้ำชมนาคฝรั่ง ดอกข้าวใหม่ (กรุงเทพฯ) ชัมตาย (เหนือ)
ถิ่นกำเนิด	อินโดนีเซีย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น เป็นไม้เลื้อยเนื้อแข็งขนาดกลาง อายุหลายปี ลำต้นมีสีเขียวคล้ำจนถึงเป็นสีน้ำตาลอ่อน ทุกส่วนภายในลำต้นมีน้ำยางสีขาว

ใบ เป็นใบเดี่ยวออกตรงข้ามกัน ปลายใบคู่ ใบมีรูปรีหรือรูปไข่ขอบขนาน ปลายใบแหลมเป็นติ่ง ส่วนโคนใบก็แหลมเช่นกัน

ดอก ลักษณะดอกออกเป็นช่อตามซอกใบและปลายกิ่ง กลีบดอกสีขาว โคนกลีบเชื่อมติดกัน ปลายแยกเป็น 5 แฉก ภายในหนึ่งดอกมีเกสรตัวผู้ประมาณ 5 อัน ก้านเกสรมีขน เกสรตัวเมียเป็น 2 ช่อติดกันต่อเกสรตัวเมียมีขน ดอกมีกลิ่นหอมอ่อนๆ ใช้อบผ้าหรือสิ่งของให้หอม

ผล -

การขยายพันธุ์ โดยการเพาะเมล็ดและการตอนกิ่ง แต่เป็นพืชที่ขยายพันธุ์ค่อนข้างยากเนื่องจากกิ่งเปราะหักง่ายและมีน้ำยางมาก

ฤดูกาลออกดอก ออกดอกตลอดปี โดยเฉพาะช่วงเดือนมีนาคม-มิถุนายน

ข้อมูลทั่วไป

ชมนาคเป็นไม้กลางแจ้งต้องการแสงแดดจัด ซึ่งแสงแดดนั้นมีส่วนสำคัญในการออกดอก ถ้าปลูกในที่รำไรจะให้ดอกได้ไม่ติดดอกอาจมีสีเหลือง ดินที่ปลูกควรเป็นดินร่วนปนทรายอุดมสมบูรณ์ มีการระบายน้ำได้ดีไม่ขังแฉะ การให้น้ำควรให้วันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น แต่ถ้าต้นไม่มีขนาดใหญ่มากแล้วให้วันละ 1 ครั้งช่วงเช้าก็พอ และควรใส่ปุ๋ยหมัก 2-3 เดือน/1 ครั้ง บริเวณโคนต้น

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

ขนาดเป็นไม้เลื้อยอีกชนิดหนึ่งที่เหมาะสำหรับการนำมาปลูกประดับ เป็นพุ่มไม้เลื้อยหรือปลูกให้เลื้อยไปตามแนวรั้ว ลำต้นของขนาดมีขนาดกลาง โครงสร้างสำหรับทำพุ่มมีความแข็งแรงพอสมควร สามารถทำจากไม้ระแนงได้ แต่ควรทำให้มีความแข็งแรงมั่นคงไม่ล้มพังง่ายเพราะต้องรับน้ำหนักของกิ่งก้านต้นไม้ออกมีสีขาวสวยงาม มีกลิ่นหอมอ่อนๆ และออกดอกได้ตลอดทั้งปี สามารถปลูกประดับได้ทุกสถานที่

ภาพที่ 23 แสดงลักษณะดอกขนาด

ภาพที่ 24 แสดงลักษณะใบขนาด

ภาพที่ 25 แสดงลักษณะต้นขนาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระลอกช้าง

ชื่อสามัญไทย	ระลอกช้าง
ชื่อสามัญอังกฤษ	Madagascar Jasmine, Bridal Wreath, Chaplet Flower, Waxflower, Floradora, Creeping Tuberose, Strphanotis
วงศ์	Asclepiadaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Stephanotis floribunda</i> (R.Br.) Brongn
ชื่อพ้อง	<i>Stephanotis jasminoides</i> hort.
ชื่ออื่นๆ	ช่อนกลิ่นเถา (กลาง)
ถิ่นกำเนิด	เกาะมาดากัสการ์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ลำต้น** เป็นไม้เถาเลื้อยเนื้อแข็ง อายุหลายปี เลื้อยได้ไกล 4 เมตร ลำต้นเป็นเถาเลื้อยพันขึ้นซุ่ม เถาอ่อนสีเขียวเถาแก่มีสีน้ำตาลอมเขียว ประจุดสีน้ำตาล ทุกส่วนของระลอกช้างจะมียางสีขาว
- ใบ** ลักษณะใบเป็นใบเดี่ยว ใบออกเป็นคู่ตรงข้ามกันจำนวน 3 ใบ ตามข้อของลำต้นปลายใบแหลมเป็นติ่งเล็กน้อย ใบรูปรีหรือรูปไข่ แผ่นใบกว้างและหนาเป็นมันสีเขียว
- ดอก** ลักษณะดอกออกเป็นช่อตามซอกใบ ช่อละ 5-10 ดอก ดอกรูปกรวย กลีบดอกหนาสีขาว โคนกลีบดอกเป็นหลอดยาว 3 เซนติเมตร ปลายแยกเป็น 5 กลีบ มีกลีบเลี้ยงสีเขียว 5 กลีบ โคนกลีบเลี้ยงติดกัน ภายในดอกมีเกสรตัวผู้ติดอยู่ 5 อัน ตรงบริเวณโคน ดอกมีอับเรณูเป็นแผ่นเหนียว
- ผล** เป็นฝักยาว 7-10 เซนติเมตร เมื่อแก่ฝักจะแตกตะแคงด้านเดียว เมล็ดมีปีกช่วยในการกระจายพันธุ์

การขยายพันธุ์ โดยการเพาะเมล็ด การปักชำ และการหักกิ่ง นิยมขยายพันธุ์ด้วยการปักชำ ตอนกิ่งตอนกิ่ง ออกดอกให้เห็นตลอดปี โดยเฉพาะช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม

ข้อควรระวัง

ระลอกช้างเป็นไม้กลางแจ้งที่ต้องการแสงแดดมากและแสงแดดรำไร แต่ต้องไม่น้อยจนเกินไป ดินที่ปลูกควรมีความอุดมสมบูรณ์ร่วนซุย มีส่วนผสมของใบไม้ผุและต้องระบายน้ำได้ดีจะทำให้ระลอกช้างเจริญงอกงามได้ดี หลังจากออกดอกควรตัดแต่งให้เหลือแต่ตอเพราะจะทำให้แตกใบใหม่อย่างรวดเร็ว การให้น้ำควรให้อย่างสม่ำเสมอ ในฤดูหนาวควรลดการให้น้ำและย้ายกระถางไปไว้ในที่ที่มีความอบอุ่นพร้อมปลิดใบทิ้งบ้าง ควรใส่ปุ๋ยหมักปีละ 2 ครั้ง บริเวณโคนต้น

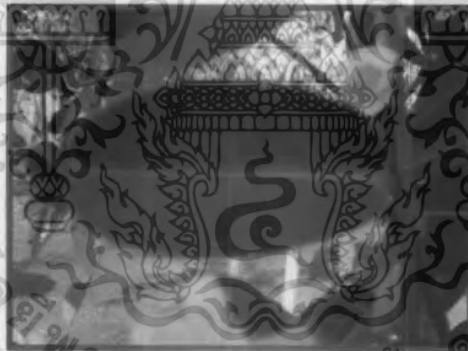
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

ชะลูดช้างมีดอกสีขาวและบานอยู่บนต้นได้นานได้นานหลายวัน เนื่องจากกลีบดอกหนา เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการปลูกต้นไม้เลื้อยที่ดอกไม้ร่วงโรยเร็ว สามารถนำมาปลูกประดับเป็นซุ้มรูปแบบต่างๆ ชะลูดช้างมีเถาแข็งแรงควรใช้โครงสร้างที่ทำมาจากเหล็ก เพราะเถาของชะลูดช้างนั้นจะเลื้อยพันไปได้อย่างดี เหมาะสำหรับทำเป็นซุ้มให้ร่มเงาเนื่องจากใบมีขนาดใหญ่ หรือปลูกเลื้อยไปตามรั้วบ้านและยังสามารถปลูกเป็นไม้กระถางได้ โดยการทำกระโจมสำหรับให้ต้นชะลูดช้างเลื้อยแล้วค่อยหมั่นตัดแต่งดูแลให้ได้รูปทรงที่สวยงาม ไม่ค่อยพบปัญหาเรื่องโรคและแมลง

ภาพที่ 26 แสดงลักษณะดอกชะลูดช้าง

ภาพที่ 27 แสดงลักษณะใบชะลูดช้าง

ภาพที่ 28 แสดงลักษณะต้นชะลูดช้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คองคิง

ชื่อสามัญไทย	คองคิง
ชื่อสามัญอังกฤษ	Glory Lily, Climbing Lily, Creeping Lily
วงศ์	Liliaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Gloriosa superba</i> Linn.
ชื่อท้องถิ่น	-
ชื่ออื่นๆ	กำมปู้ (ชัยนาท) คมขวาน บ้องขวาน หัวขวาน (ชลบุรี) พันมหา (นครราชสีมา) มะชาโก้ (เหนือ) ดาวคิงส์ วานกำมปู้ (กลาง)
ถิ่นกำเนิด	เขตร้อนแถบแอฟริกาและเอเชีย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ลำต้น** เป็นไม้เนื้อแข็งขนาดเล็กอายุสั้น มีหัวอยู่ใต้ดิน รูปทรงแบนยาว งอเป็นตัววีบริเวณปลายของหัวจะมีจุดกำเนิดสำหรับต้นใหม่ ลักษณะการเลื้อยจะเลื้อยขึ้นและเลื้อยเกาะต้นไม้ที่อยู่บริเวณใกล้เคียง
- ใบ** เป็นใบเดี่ยวออกสลับกัน รูปใบหอก ปลายใบเป็นมือจับ ลักษณะเรียวยาวปลายมนงอซึ่งจะช่วยในการยึดเกาะพันเกี่ยวต้นไม้อื่น ตัวใบมีสีเขียวเข้มเป็นมัน ขอบใบเรียบไม่หยักก้านใบสั้น
- ดอก** ลักษณะดอกเป็นดอกเดี่ยวออกดอกตามซอกใบและปลายกิ่ง ดอกรูปถ้วยกลีบดอก 6 กลีบ แต่ละกลีบแยกออกจากกัน รอบกลีบบิดเป็นเกลียว มีเกสรตัวผู้เป็นเส้นอยู่ทางด้านนอกของกลีบดอก โดยออกจากโคนประมาณ 6-7 อัน โคนกลีบสีเหลือง ปลายกลีบสีแดง ความเข้มอ่อนรองดีดอกจะเปลี่ยนตามอายุการบานของดอก
- ผล** เป็นฝักยาว 4-5 เซนติเมตร มี 3 พู ผลอ่อนสีเขียว เมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและจะแตกออกภายในมีเมล็ดสีเข้ม

การขยายพันธุ์ โดยการเพาะเมล็ด หรือการแยกเหง้าใต้ดิน

ฤดูกาลออกดอก ออกดอกมากโดยเฉพาะช่วงฤดูฝน ประมาณเดือนสิงหาคม-ตุลาคม

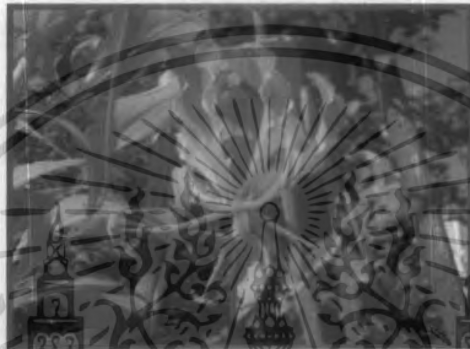
ข้อควรทั่วไป

คองคิงเป็นไม้กลางแจ้งเจริญเติบโตได้ดีทั้งที่มีแสงแดดจัดและแสงแดดรำไร แต่ไม่น้อยจนเกินไปเพราะอาจส่งผลให้ไม่ออกดอก ดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกควรเป็นดินร่วนซุย เช่น ดินร่วนปนทรายและดินต้องระบายน้ำได้ดี คองคิงต้องการน้ำปานกลาง การให้น้ำควรให้วันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น ถ้าให้น้ำมากเกินไปจะทำให้รากเน่า ควรให้น้ำคองคิงหรือปุ๋ยหมักบริเวณโคนต้นปีละ 2 ครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

คองดิงเป็นไม้เลื้อยที่มีอายุสั้น เถามีขนาดเล็ก สิ่งพุงสำหรับให้ต้นคองดิงเลื้อยอาจทำมาจากไม้ลวกปึกเป็นหลัก หรือเลื้อยไปตามเสาที่ปักไว้ แต่คองดิงมีปลายใบเป็นมือจับหากปลูกไว้ใกล้กับต้นไม้และมีสิ่งอื่นอยู่ใกล้ก็เลื้อยไปบนต้นไม้ได้ง่าย การปลูกคองดิงไว้ใกล้กับชิงช้า เก้าอี้หน้าบ้าน รวมทั้งริมประตูรั้วบ้านจะทำให้คองดิงเลื้อยพันไปได้เช่นกัน ข้อควรระวังของคองดิงคือเรื่องการระบายน้ำเพราะคองดิงมีลักษณะเป็นหัวอยู่ใต้ดินหากมีน้ำขังจะทำให้เกิดการเน่าได้ ข้อดีคือดอกสามารถบานได้นานหลายวัน และตัดมาปักแจกันได้

ภาพที่ 29 แสดงลักษณะดอกคองดิง

ภาพที่ 30 แสดงลักษณะใบคองดิง

ภาพที่ 31 แสดงลักษณะต้นคองดิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นมแมว

ชื่อสามัญไทย	นมแมว
ชื่อสามัญอังกฤษ	-
วงศ์	Annonaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Rauwenhoffia siamensis</i> Schaeff.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่น ๆ	-
ถิ่นกำเนิด	พบตามป่าเบญจพรรณของประเทศไทย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ลำต้น** เป็นไม้พุ่มกิ่งเลื้อยสูงประมาณ 1-2 เมตร แตกกิ่งบริเวณใกล้กับผิวดินลักษณะเป็น กอ กิ่งมีสีเทาจนถึงสีน้ำตาลเข้มมีความเหนียวและแข็งมาก
- ใบ** เป็นใบเดี่ยว ออกสลับในแนวระนาบเดียวกัน รูปใบแกมขอบขนาน มีขนสาตาม เส้นใบแผ่นใบสีเขียวเข้ม
- ดอก** ลักษณะดอกเป็นดอกเดี่ยวออกตามซอกใบใกล้ปลายกิ่งกลีบดอกมีสีนวลมี 6 กลีบ รูปไข่หนาและแข็ง เรียงสลับกัน 2 ชั้น ชั้นละ 3 กลีบ เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5-2 เซนติเมตร ดอกมีกลิ่นหอม
- ผล** เป็นกลุ่มมีผลย่อย 8-15 ผล รูปรีเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.8-1.0 เซนติเมตร ผลอ่อนมีสีเขียวผลแก่สีเหลือง มีรสหวานรับประทานได้ เมล็ดมีสีม่วงเข้ม
- การขยายพันธุ์** โดยการเพาะเมล็ดและการตอนกิ่ง การเพาะเมล็ดใช้เวลาประมาณ 1 เดือน จึงออก ในขณะเป็นต้นกล้าเจริญเติบโตช้ามาก แต่จะเร็วขึ้นในปีถัดไปและให้ดอกในปีที่ 2 หรือ 3 การตอนกิ่งมักออกยากค่อนข้างยากจึงไม่นิยม
- ฤดูกาลออกดอก ออกดอกได้ตลอดทั้งปี

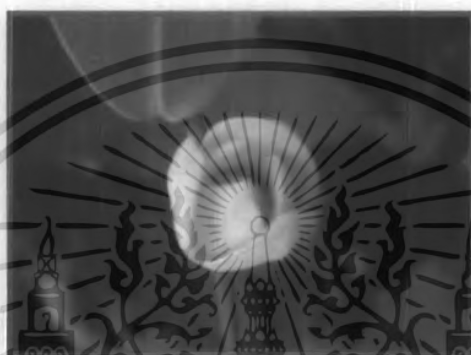
ข้อมูลทั่วไป

นมแมวเจริญได้ดีในที่ที่มีแสงแดดรำไรไม่ต้องการแสงแดดจัด ปลูกได้ในดินทุกชนิดที่มีความชุ่มชื้นและระบายน้ำดี การให้น้ำวันละ 1-2 ครั้งก็เพียงพอ ฝักที่ใส่ใช้ฝักคอกหรือฝักหมักใส่ปีละ 2-3 ครั้ง นมแมวออกดอกได้ตลอดทั้งปีมีกลิ่นหอมที่ตามมาจนนำมาสกัดเพื่อแต่งกลิ่นอาหารหรือขนม มีสรรพคุณทางสมุนไพรคือ รากใช้ต้มรับประทานแก้ไข้ก้น รักษาโรคผอมแห้งในสตรีเนื่องจากตลอดบุตรและไม่สามารถอยู่ไฟได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

นมแมวเป็นไม้พุ่มกิ่งเลื้อย สามารถนำมาปลูกลงดินหรือปลูกในกระถางให้เป็นลักษณะไม้พุ่มได้ควรเลือกกระถางที่มีขนาดเหมาะสม การปลูกให้เลื้อยไปตามรั้วหรือทำซุ้มซึ่งสามารถทำได้หลายแบบ นมแมวมีใบค่อนข้างมากจึงเหมาะที่จะทำซุ้มให้ร่มเงา โครงสร้างที่นำมาทำซุ้มรับน้ำหนักควรมีความแข็งแรงมากเพราะทรงพุ่มของนมแมวค่อนข้างหนาจึงทำให้มีน้ำหนักมาก หากใช้ไม้ทำจะรับน้ำหนักได้ไม่ดีเท่าที่ควร แต่หากไม้มีความแข็งแรงเพียงพอก็สามารถใช้ได้เช่นกัน ถึงแม้ดอกนมแมวมีขนาดเล็ก แต่ก็มีกลิ่นหอม

ภาพที่ 32 แสดงลักษณะดอกนมแมว

ภาพที่ 33 แสดงลักษณะใบนมแมว

ภาพที่ 34 แสดงลักษณะต้นนมแมว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปลวสุริยัน

ชื่อสามัญไทย	เปลวสุริยัน
ชื่อสามัญอังกฤษ	Sunshine Daisy, Mexican Vine, Orangeglow Vine
วงศ์	Compositae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Pseudogynoxys chenopodioides</i>
ชื่อพ้อง	<i>Senecio chenopodioides</i> Kunth
ชื่ออื่นๆ	ตำลึงทอง
ถิ่นกำเนิด	โคลัมเบีย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ลำต้น** เป็นไม้เถาเลื้อยเนื้อแข็ง ขนาดเล็ก อายุหลายปี เลื้อยได้ไกลหลายเมตร เถาอ่อนสีเขียว เถาแก่สีน้ำตาลอมม่วงมีลายสีม่วงดำตามความยาวของเถา
- ใบ** เป็นใบเดี่ยว เรียงวนสลับ รูปใบหอก กว้าง 5 เซนติเมตร ยาว 7 เซนติเมตร ขอบใบหยัก มีหนามที่ปลายหยัก ขอบจักฟันเลื่อยใบหนาแข็ง สีเขียวเข้ม
- ดอก** ลักษณะดอกชอกเป็นช่อที่ปลายยอด 6-10 ดอก ดอกแบ่งออกเป็นวง วงนอกเป็นดอกเพศเมีย สีส้มแดง วงในเป็นเพศผู้เป็นหลอดกระจุกอยู่กลางดอกสีส้มอมน้ำตาล กลีบดอกแคบยาว มีเกสรตัวเมียจำนวนมากรวมเป็นกระจุกอยู่กลางดอกเมื่อดอกย่อยบานมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 5 เซนติเมตร ดอกบานไม่พร้อมกัน มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ
- ผล** เมื่อดอกแห้งกลีบดอกร่วงจะติดเมล็ดกลางดอก ฐานรองดอกจะแตกเป็นปุย เมล็ดมีขนสีขาว

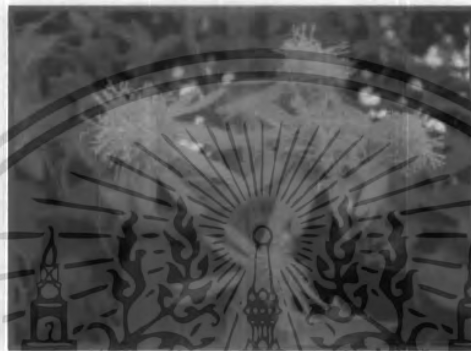
การขยายพันธุ์ โดยการเพาะเมล็ด การปักชำกิ่ง และการตอนกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก ออกดอกเกือบตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป

เปลวสุริยันเป็นไม้กลางแจ้งต้องการแสงแดดจัด หากปลูกในที่ส่องรำไรจะทำให้ใบมีสีซีดกว่าปกติ การปลูกควรปลูกในที่ได้รับแสงแดดอย่างทั่วถึงทั้งต้น ดินที่ใช้ปลูกควรเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายมีแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์ และมีการระบายน้ำได้ดี เปลวสุริยันมีความต้องการน้ำปานกลาง การให้น้ำจึงไม่ควรรดให้ดินแฉะจนเกินไป บำรุงต้นด้วยการให้ปุ๋ยใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักปีละ 2 ครั้ง พร้อมกับการตัดแต่งทรงพุ่มเพื่อไม่ให้ดูรกเกินไปเพราะเปลวสุริยันมีใบค่อนข้างหนา

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

เปลวสุริยัน สามารถปลูกได้ทุกสถานที่ ดอกมีสีส้มสดทำให้ดูเด่นสำหรับสถานที่ปลูกไม่ว่าจะนำมาทำเป็นซุ้มหรือเลื้อยไปตามสิ่งพาดพิงที่สร้างขึ้นสำหรับให้ร่มเงา โครงสร้างของวัสดุยึดเกาะสามารถทำมาจากไม้ได้ เนื่องลำต้นมีขนาดเล็ก แต่ควรมีพื้นที่ให้เลื้อยทอดไปได้ นอกจากนี้เปลวสุริยันยังมีโดดเด่นที่ใบ ซึ่งมีลักษณะขอบใบจักฟันเลื่อย ทำให้ดูแปลกตากว่าพันธุ์ไม้เลื้อยชนิดอื่น ควรมีการตัดแต่งทรงพุ่มอยู่เสมอเนื่องจากทรงพุ่มค่อนข้างหนา

ภาพที่ 35 แสดงลักษณะดอกเปลวสุริยัน

ภาพที่ 36 แสดงลักษณะใบเปลวสุริยัน

ภาพที่ 37 แสดงลักษณะต้นเปลวสุริยัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พวงแก้วกุดั่น

ชื่อสามัญไทย	พวงแก้วกุดั่น
ชื่อสามัญอังกฤษ	-
วงศ์	Ranunculaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Clematis smilacifolia</i> Wall.
ชื่อพ้อง	<i>Clematis subpeltata</i> Wall.
ชื่ออื่นๆ	จางน้อย เครือจางหลวง
ถิ่นกำเนิด	แถบอินเดียและไทย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

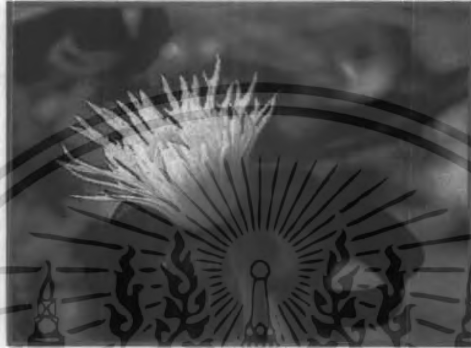
ลำต้น	เป็นไม้เลื้อยเนื้อแข็งขนาดกลาง อายุหลายปี ลำต้นกลม มีสีเขียวหรือสีม่วงแดง ข้อใบสีม่วง ใช้ก้านใบเลื้อยพัน
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ออกตรงข้ามกัน รูปไข่ ปลายใบแหลมโคนใบมนหรือเว้าเล็กน้อย แผ่นใบหนาสีเขียวเข้มมีเส้นใบออกจากโคนใบ 3 เส้น
ดอก	ลักษณะดอกออกเป็นช่อกระจุกแยกแฉกแฉงตามซอกใบ ช่อละ 2-3 ดอก กลีบเลี้ยงสีม่วงคล้ำมี 4-6 กลีบ รูปขอบขนาน เมื่อดอกบานเต็มทีกลีบคู่ล่างและม่วงออก ไม่มีกลีบดอก เกสรเพศผู้สีขาวเป็นเส้นยาวกระจุกกลางดอก 3-4 เซนติเมตร มีกลิ่นหอมตลอดวัน หอมจัดช่วงค่ำ
ผล	รูปแบบเป็นกลุ่ม ยาว 0.6-0.8 เซนติเมตร มีพู่ขนที่ปลาย
การขยายพันธุ์	โดยการเพาะเมล็ดและการปักชำ
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป

พวงแก้วกุดั่นเป็นไม้กลางแจ้งต้องการแสงแดดจัด การปลูกควรปลูกในที่ที่ได้รับแสงแดดอย่างทั่วถึงทั้งต้น จะทำให้ดอกออกได้ดีขึ้น ดินปลูกควรเป็นดินร่วนปนทรายมีแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์ พวงแก้วกุดั่นมีความต้องการน้ำปานกลาง การให้น้ำควรให้น้ำวันละ 2 ครั้ง และไม่ควรรดให้ดินแฉะจนเกินไป บำรุงต้นด้วยการให้น้ำปุ๋ยใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักปีละ 2 ครั้ง จะทำให้ต้นเจริญเติบโตได้ดีขึ้น

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

พวงแก้วกุดั่นเป็นไม้เลื้อยขนาดกลาง นิยมที่จะนำมาปลูกเป็นไม้กระถางที่มีโครงสร้างปักเป็นหลักสำหรับเลื้อยพัน หรือนำมาปลูกเป็นไม้กระถางสำหรับแขวน ลำต้นของพวงแก้วกุดั่นเลื้อยพันไปตามหลักได้ง่าย นอกจากนี้ยังนิยมปลูกประดับไว้ในสวนหรือบริเวณส่วนต่างๆ ของบ้าน ในหนึ่งต้นสามารถออกดอกได้เป็นจำนวนมากทำให้ดูสวยงามดอกไม้ลักษณะแปลกตา และดอกมีกลิ่นหอม จึงเหมาะที่จะปลูกในบริเวณบ้าน

ภาพที่ 38 แสดงลักษณะดอกพวงแก้วกุดั่น

ที่มา: www.sarapad.com

ภาพที่ 39 แสดงลักษณะใบพวงแก้วกุดั่น

ภาพที่ 40 แสดงลักษณะต้นพวงแก้วกุดั่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พวงคราม

ชื่อสามัญไทย	พวงคราม
ชื่อสามัญอังกฤษ	Purple Wreath, Sandpaper Vine, Queen 's Wreath
วงศ์	Verbenaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Petrea volubilis</i> Linn.
ชื่อท้องถิ่น	-
ชื่ออื่นๆ	ช่อม่วง
ถิ่นกำเนิด	ทวีปอเมริกากลางและหมู่เกาะแถบทะเลแคริบเบียน

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ลำต้น** เป็นไม้เลื้อยเนื้อแข็ง อายุหลายปี ลำต้นค่อนข้างแข็ง เถาอ่อนมีขนเมื่อแก่ขนจะหายไป เปลือกของต้นมีสีขาวหรือสีน้ำตาลอ่อน สามารถเลื้อยได้ไกลหลายเมตร
- ใบ** เป็นใบเดี่ยวออกเป็นคู่ตรงข้ามกันตามข้อต้น ใบรูปรี ใบมนกว้างปลายใบแหลม โคนใบแหลม แผ่นใบสีเขียวผิวใบมีขนตาคมมือ
- ดอก** ลักษณะดอกเป็นดอกช่อออกตามซอกใบ ดอกมีสีม่วงครามมี 5 กลีบ กลีบรูปขอบขนาน ด้านบนของกลีบดอกมีขน โคนกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด ภายในดอกมีเกสรตัวผู้ 4 อัน พวงครามมักออกดอกพร้อมกันทั้งช่อและบานได้นานหลายวัน
- ผล** ติดบนกลีบประดับมีขนนุ่มปกคลุมมี 1 เมล็ด
- การขยายพันธุ์** โดยการใช้เมล็ด การตอนกิ่งและการปักชำ
- ฤดูกาลออกดอก** ออกดอกได้ดีช่วงเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์

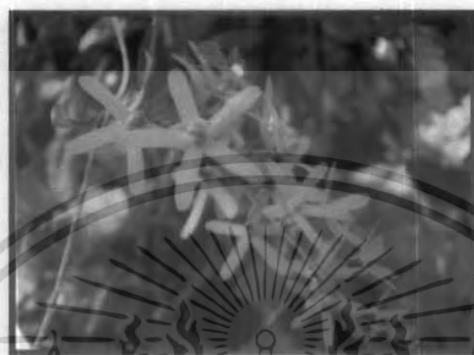
ข้อมูลทั่วไป

พวงครามเป็นไม้ที่ช่อบอกอยู่กลางแจ้งและแสงแดดจัดส่องถึง เจริญได้ดีในดินที่มีความชุ่มชื้น สภาพดินร่วนซุยมีความอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุ สามารถเก็บรักษาความชื้นได้ดี รดน้ำไม่ให้แห้งและเพราะมีความต้องการน้ำปานกลางให้รดวันละ 1 ครั้ง ถ้าได้รับปุ๋ยหมักและปุ๋ยในโตรเจนจะทำให้เจริญได้ดี ดอกของดอกพวงครามหากได้รับอากาศเย็นจะทำให้ดอกมีสีสดกว่าปกติ

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

พวงครามเป็นไม้เลื้อยเนื้อแข็ง โครงสร้างที่จะพุ่มควรทำมาจากเหล็ก เพื่อความแข็งแรง สามารถรับน้ำหนักได้ควรมีพื้นที่กว้าง สำหรับให้ต้นพวงครามได้เจริญเติบโตแม้กิ่งก้านได้ไกล ดอกมีสีม่วงครามเข้มสวยสะดุดตาช่อเป็นพวงห้อยระย้อยสวยงาม การเลือกต้นพวงครามมาปลูกควร

เลือกปลูกพวงครามในที่ที่มีอากาศค่อนข้างเย็นเพราะความเย็นจำเป็นต่อการออกดอก ดอกจะมีขนาดใหญ่จำนวนมาก หากปลูกในที่ร้อนจะไม่ออกดอกให้เห็นหรือออกน้อย การออกดอกจะออกเพียงปีละ 1 ครั้งเท่านั้น

ภาพที่ 41 แสดงลักษณะดอกพวงคราม

ภาพที่ 42 แสดงลักษณะใบพวงคราม

ภาพที่ 43 แสดงลักษณะต้นพวงคราม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทวงชมพู

ชื่อสามัญไทย	ทวงชมพู
ชื่อสามัญอังกฤษ	Coral Vine, Confederate Vine, Mexican Creeper, Chain of Love, Hearts on a Chain, Honolulu Creeper, Mountain Rose, Pink Vine, Rose de Montana, Corallites
วงศ์	Polygonaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Antigonon leptopus</i> Hook. & Arn.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	ชมพูทวง (กรุงเทพฯ) พวงนาค (กลาง) หงอนนาค (ปัตตานี)
ถิ่นกำเนิด	เม็กซิโก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น	เป็นไม้เถาเลื้อยที่มีขนาดเล็ก มีอายุหลายปี เลื้อยได้ไกล มีมือสำหรับพันเกาะต้นไม้อื่น ทำให้เลื้อยได้ตามสิ่งต่างๆ ได้ดี ลำต้นมีสีน้ำตาลเข้ม มีรากหรือหัวอยู่ใต้ดิน
ใบ	เป็นใบเดี่ยวออกสลับตามข้อของต้น ปลายใบแหลม โคนใบเว้าเป็นรูปหัวใจแผ่นใบเห็นเส้นใบชัดเจนไม่เรียบ มีมือพันที่ปลายยอดและซอกใบ
ดอก	ลักษณะดอกเป็นช่อรวมกันเป็นกลุ่มตามซอกใบและปลายกิ่ง กลีบดอกมีสีชมพูบางชนิดมีสีขาว ดอกประกอบด้วยช่อดอกเรียงสลับทางติดกัน กลีบดอกเป็นรูปหัวใจมี 5 กลีบ โคนเชื่อมติดกัน ปลายประกบปิด ทวงชมพูมีกลีบเลี้ยงและกลีบดอกที่คล้ายกัน บางช่ออาจเป็นช่อหนึ่งหรือห้อยระย้าลง ช่อมีความยาวประมาณ 10-15 เซนติเมตร
ผล	มีลักษณะกลมมีสีน้ำตาล เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.8-1.0 เซนติเมตร
การขยายพันธุ์	โดยการเพาะเมล็ดหรือการปักชำ
ฤดูกาลออกดอก	ออกตลอดทั้งปี โดยเฉพาะฤดูแล้งช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน

ข้อมูลทั่วไป

ทวงชมพูเป็นไม้กลางแจ้งจึงต้องการแสงมาก หากแสงแดดน้อยจะทำให้การออกดอกน้อยไปด้วย ควรปลูกให้ได้แสงอย่างเต็มที่และเจริญได้ดีในดินแทบทุกชนิดที่มีความชื้นพอสมควร มีความต้องการน้ำปานกลาง ควรใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยไนโตรเจนบำรุงเพื่อให้ออกดอกได้ดีขึ้น แต่เนื่องจาก

พวงชมพูมีการเจริญเติบโตที่รวดเร็วควรต้องมีการตัดแต่งให้ดูดีอยู่เสมอมิฉะนั้นอาจทำให้ต้นไม้ดูรก
เสมือนเป็นวัชพืชชนิดหนึ่ง สำหรับดอกของพวงชมพูนั้นสามารถนำมารับประทานได้

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

พวงชมพูมีลำต้นเป็นเถาขนาดเล็ก การเจริญเติบโตรวดเร็วจึงเหมาะที่จะปลูกลงดินไว้
บริเวณริมรั้ว หรือซุ้มไว้สำหรับบังแดดเพราะมีใบจำนวนมากให้ร่มเงาได้ดี ควรมีการดูแลรักษาอย่าง
สม่ำเสมอ เนื่องจากพวงชมพูจะดูรกคล้ายเป็นวัชพืชอาจเป็นที่อยู่ของสัตว์มีพิษและใบที่แห้งไม่ค่อย
ร่วงจากต้นทำให้ดูไม่สวยงาม แต่ดอกมีความสวยงามออกตลอดทั้งปี

ภาพที่ 44 แสดงลักษณะดอกพวงชมพู

ภาพที่ 45 แสดงลักษณะใบพวงชมพู

ภาพที่ 46 แสดงลักษณะต้นพวงชมพู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทวงประดิษฐ์

ชื่อสามัญไทย	ทวงประดิษฐ์
ชื่อสามัญอังกฤษ	Lavender Wreath, Shower of Orchid
วงศ์	Verbenaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Congea tomentosa</i> Roxb.
ชื่อห้อง	-
ชื่ออื่นๆ	ค่างเบี้ย (นครพนม) เครือออน (เหนือ) จองชุม (เลย) ออนแดง (เชียงใหม่) ห้องปลิง (จันทบุรี) พญาใจน (กรุงเทพฯ) พลุหีบ ล้วงส้มขาว ล้วงส้มผู้ ตะแกบ (อุตรดิตถ์) สังขยา (พิษณุโลก สงขลา)
ถิ่นกำเนิด	พม่าและไทย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

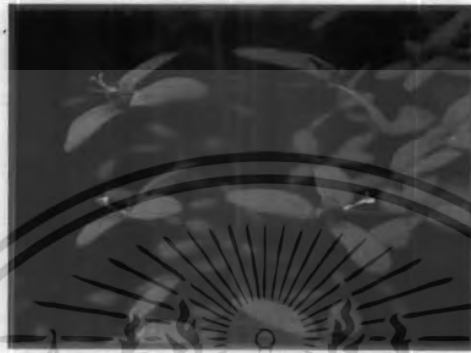
ลำต้น	เป็นไม้เลื้อยขนาดใหญ่ อายุหลายปี มีการผลัดใบ เถาอ่อนเป็นสีเหลี่ยมมีขนละเอียดขึ้นปกคลุมอยู่ตามยอด กิ่งก้านและเถาของทวงประดิษฐ์
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ออกตรงข้ามตามข้อกิ่ง ใบเป็นรูปไข่แกมรี ปลายใบแหลมเป็นติ่งสั้น โคนใบมน ผิวใบสากมือ
ดอก	ลักษณะดอกจะออกเป็นช่อตามปลายกิ่งและซอกใบ ช่อดอกประกอบด้วยช่อย่อยเป็นกระจุกมี 4-7 ดอก สีชมพูอมม่วง สีม่วงอ่อนหรือสีขาว มีขนอ่อนนุ่มปกคลุม ดอกมี 3 กลีบ รูปรี โคนดอกติดกันดอกจริงสีขาวขนาดเล็ก โคนเชื่อมติดกันปลายแยกเป็น 2 ส่วน กลีบบน 2 กลีบ กลีบล่าง 3 กลีบ
ผล	เป็นรูปไข่กลีบมี 1 เมล็ด
การขยายพันธุ์	โดยการเพาะเมล็ด การปักชำและการตอนกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกได้ดีในช่วงเดือนธันวาคม-เมษายน

ข้อมูลทั่วไป

ทวงประดิษฐ์เป็นไม้กลางแจ้งชอบแสงแดดจัดและขึ้นได้ดีในที่โล่งแจ้ง สภาพของดินที่ใช้ปลูกอาจปลูกลงดินส่วนปนทราย หรือดินร่วนซุย เจริญเติบโตได้รวดเร็วปลูกง่าย การให้น้ำทวงประดิษฐ์เป็นไม้ที่ไม่ต้องการน้ำมากนักสภาพค่อนข้างแห้งเพราะสามารถทนต่อสภาพแวดล้อมแห้งแล้งได้ดี แต่ควรมีการนำน้ำด้วยฝูยปีละ 2 ครั้ง ซึ่งอาจใช้ฝูยคอกหรือฝูยหมัก ถ้าช่วงที่มีอากาศหนาวเย็น กลีบประดับจะมีสีชมพูเข้ม

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

พวงประติษฐ์เป็นไม้เลื้อยขนาดใหญ่ นิยมปลูกริมข้างทาง ริมรั้วหรือปลูกเป็นซุ้มให้ร่มเงา แต่เนื่องจากโครงสร้างของต้นมีขนาดใหญ่มากจึงต้องใช้วัสดุที่แข็งแรงรองรับน้ำหนักควรทำมาจากเหล็ก มีความเด่นที่สีชมพูอมม่วงของใบประดับเมื่อถึงช่วงออกดอกโดยเฉพาะฤดูหนาว จะเห็นเป็นสีชมพูอมม่วงทั้งต้นจนแทบจะไม่เห็นสีเขียวของใบเลย

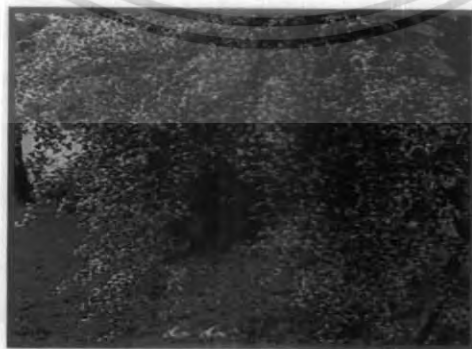

ภาพที่ 47 แสดงลักษณะดอกพวงประติษฐ์

ที่มา: www.sarapad.com

ภาพที่ 48 แสดงลักษณะใบพวงประติษฐ์

ภาพที่ 49 แสดงลักษณะดินพวงประติษฐ์

ที่มา: www.sarapad.com

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พวงแสด

ชื่อสามัญไทย	พวงแสด
ชื่อสามัญอังกฤษ	Orange Trumpet, Flame Flower, Fire-cracker Vine
วงศ์	Bignoniaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Pyrostegia venusta</i> Miers.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	พวงแสดเถา พวงแสดเครือ
ถิ่นกำเนิด	บราซิล ปารากวัย โบลิเวียและทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอาร์เจนตินา

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น	เป็นไม้ เถาเลื้อยเนื้อแข็งขนาดกลาง อายุหลายปี ใต้มือเลื้อยพันสำหรับยึดเกาะ เถาอ่อนมีสีเขียวเมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล
ใบ	เป็นใบประกอบออกสลับมี 3 ใบย่อย มีบางใบจะอยู่เป็นคู่โดยใบย่อยที่สามที่อยู่ตรงกลางจะเปลี่ยนจากใบไปเป็นมือเกาะ ใบมีสีเขียวเข้ม รูปไข่ ปลายใบแหลมโคนใบมน ขอบใบเรียบ
ดอก	ลักษณะดอกออกเป็นช่อตามซอกใบและตามปลายกิ่ง ช่อละ 10-30 ดอก กลีบดอกมีสีแสดหรือสีส้ม มีกลีบรองดอกเป็นรูปกรวย ดอกเป็นรูปทรงกรวย ปลายดอกจะบานออกเป็น 4 กลีบ เมื่อดอกบานเต็มที่กลีบดอกจะงอกลงด้านล่าง ภายในมีเกสรตัวผู้ 4 อัน จะสั้น 2 อันและยาว 2 อัน มีเกสรตัวเมีย 1 อันอยู่ตรงกลาง เกสรตัวเมียมีสีทองอ่อนและยาวกว่าเกสรตัวผู้
ผล	เป็นฝัก ยาว 15-20 เซนติเมตร
การขยายพันธุ์	โดยการปักชำและการตอนกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก	ออกในช่วงเดือนพฤศจิกายน-มีนาคม

ข้อมูลทั่วไป

พวงแสดเป็นไม้กลางแจ้งชอบอยู่ในที่มีแสงแดดจัดสองอย่างทั่วถึง ดินที่ปลูกควรเป็นดินร่วนที่มีส่วนผสมของปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักเพราะจะทำให้ดินร่วนซุยเจริญเติบโตได้ดี พวงแสดไม่ต้องการน้ำมากสามารถวันเว้นวันได้และทนต่อความแห้งแล้งได้ดีพอสมควร แต่ควรมีการบำรุงด้วยปุ๋ยบ้าง โดยเฉพาะช่วงที่ดอกใกล้ออกควรบำรุงด้วยปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ดอกพวงแสดจะมีสีส้มสดใสถ้าได้รับอากาศเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

สีส้มที่เห็นเด่นชัดของดอกพวงแสดทำให้ชนมอง จึงเป็นที่นิยมนำมาปลูกเป็นประดับซุ้มและให้เลื้อยไปตามรั้วบ้าน โครงสร้างที่จะรองรับน้ำหนักลำต้นต้องมีความแข็งแรงพอสมควรเพราะต้นพวงแสดเจริญเติบโตมีทรงพุ่มที่ใหญ่เลื้อยทอดไปได้ไกลหลายเมตร พื้นที่ปลูกควรมีพื้นที่มากพอจึงจะทำให้เกิดความสวยงามมากขึ้น ข้อเสียของพวงแสดคือ จะไม่ออกดอกหากอากาศหนาวเย็นไม่พอ ออกดอกได้ดีทางภาคเหนือและพื้นที่มีอากาศหนาวเย็น

ภาพที่ 50 แสดงลักษณะดอกพวงแสด

ที่มา: www.sarapad.com

ภาพที่ 51 แสดงลักษณะใบพวงแสด

ภาพที่ 52 แสดงลักษณะต้นพวงแสด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พวงหยก

ชื่อสามัญไทย	พวงหยก
ชื่อสามัญอังกฤษ	Gray Lade Vine, Emerald Creeper, Jade Vine
วงศ์	Liguminosae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Strongylodon macrobotrys</i> A. Gray
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	-
ถิ่นกำเนิด	ฟิลิปปินส์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ลำต้น** เป็นไม้เถาเลื้อยเนื้อแข็ง อายุหลายปี เถามีสีน้ำตาลเข้ม ยอดสีม่วงแดง ขอบเลื้อยตามหลักหรือกำแพง เลื้อยได้ไกล 13-15 เมตร
- ใบ** เป็นใบประกอบมีใบย่อย 3 ใบ ใบออกสลับไปตามกิ่ง ใบรูปรี ปลายแหลมโคนใบสอบ แผ่นใบสีเขียวเข้มเป็นมัน
- ดอก** ลักษณะดอกออกเป็นช่อตามซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ช่อยาว 0.5-1 เมตร ดอกมีลักษณะคล้ายดอกแคแต่ขนาดใหญ่กว่าสีเขียวอมฟ้า แต่ละดอกมีก้านดอกยึดติดกับแกนช่อรวมกันเป็นพวง มีกลีบเลี้ยงเชื่อมติดกันเป็นรูปประมง กลีบดอกแบนภายใน 1 ดอก มี 5 กลีบ มีขนาดต่างกัน มีเกสรตัวผู้กลางดอก 10 อัน
- ผล** เป็นฝักรูปสี่เหลี่ยมมนมีเยื่อหุ้ม ตรงกลางบุนเหมือนพนมมือเส้นผ่าศูนย์กลางฝัก 8-12 เซนติเมตร ผลแก่เปลือกแข็งแตกออกมี 3-10 เมล็ด

การขยายพันธุ์ โดยการเพาะเมล็ดและปักชำ

ฤดูกาลออกดอก ออกดอกได้ดีในช่วงฤดูหนาวประมาณเดือนพฤศจิกายน-มกราคม

ข้อมูลทั่วไป

พวงหยกเป็นไม้กลางแจ้งต้องการแสงแดดแต่ก็สามารถปลูกในพื้นที่ที่มีแดดรำไรจนถึงแสงแดดจัด ดินที่ปลูกจะเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนที่ระบายน้ำดี การให้น้ำรดวันละ 1 ครั้ง ช่วงเช้า นิยมบำรุงต้นด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก พวงหยกมีโรคที่พบคือโรคใบจุด ลักษณะจะมีจุดวงกลมสีน้ำตาลเล็กๆ จะขยายขนาดใหญ่จนใบร่วงเห็นชัดในช่วงฤดูฝน

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

พวงหยกเป็นพันธุ์ไม้ที่มีช่อดอกโดดเด่นมากๆ มีขนาดใหญ่ห้อยย้อยลงมาเป็นพวง ลำต้นเป็นเถาเลื้อยเนื้อแข็ง ชอบเลื้อยขึ้นตามหลัก กำแพง หรือต้นไม้อื่นใกล้เคียง โครงสร้างที่จะรองรับต้องแข็งแรงมากพอสมควร นอกจากนี้พวงหยกยังต้องการอากาศที่หนาวเย็นในการออกดอก ควรหลีกเลี่ยงการปลูกในที่ที่มีอากาศร้อนเพราะอาจไม่มีดอกออกมาให้เห็น และควรระวังโรคใบจุดป้องกันโดยการฉีดยาป้องกันโรคพืช

ภาพที่ 53 แสดงลักษณะดอกพวงหยก (Fonsy, 2005)

ภาพที่ 54 แสดงลักษณะใบพวงหยก

ภาพที่ 55 แสดงลักษณะต้นพวงหยก (Loureiro, n.d.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทุทธชาติ

ชื่อสามัญไทย	ทุทธชาติ
ชื่อสามัญอังกฤษ	Jasminum Vine
วงศ์	Oleaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Jasminum auriculatum</i> Vahl.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	ไก่อ้อย (เลย)
ถิ่นกำเนิด	ทวีปเอเชีย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น	เป็นไม้กิ่งเลื้อยหรือไม้รอเลื้อยเนื้อแข็งอายุหลายปี กิ่งก้านที่ออกใหม่สีเขียวกิ่งแก่สีน้ำตาล กิ่งเปราะหักง่าย แตกกิ่งจากผิวดินจำนวนมาก
ใบ	เป็นใบเดี่ยวออกตรงข้ามตามข้อค้ำ รูปรี ปลายใบแหลม โคนใบมน ใบมีสีเขียว เป็นมัน
ดอก	ลักษณะดอกออกเป็นช่อที่ส่วนของยอดของกิ่งและตามข้อค้ำ ดอกสีขาวกลีบเลี้ยงสีเขียว ดอกขนาดเล็กคล้ายดอกมะลิ โคนกลีบเชื่อมติดกันปลายแยกออกเป็น 7-8 กลีบ มีกลิ่นหอมแรงโดยเฉพาะตอนกลางคืน
ผล	-
การขยายพันธุ์	โดยการปักชำ การตอนกิ่งและการทับกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกได้ตลอดทั้งปี

ข้อมูลทั่วไป

ทุทธชาติเป็นไม้กลางแจ้งควรปลูกในที่ที่มีแสงแดดจัดและรับแสงได้อย่างเต็มที่ สภาพดินที่เหมาะสม ควรเป็นดินร่วนปนทรายระบายน้ำดีหรือดินที่มีส่วนผสมของซีเมนต์กลบ มีความต้องการน้ำปานกลางแต่มีความชื้นตลอดเวลา การให้น้ำควรให้วันละ 2 ครั้ง บำรุงดินด้วยปุ๋ยคอกเพื่อไม่ให้ดินโทรมปีละ 1 ครั้ง ทุทธชาติเป็นไม้เลื้อยที่มีดอกกลิ่นหอมมากสามารถออกดอกได้ทั้งปี การตัดแต่งทรงพุ่มอยู่เสมอจะทำให้ทรงพุ่มสวยงามส่องผ่านเข้าไปในทรงพุ่มได้ ทำให้ทรงพุ่มไม่เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรคและแมลงศัตรู

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

พุทธรักษาสามารถปลูกให้อยู่กับพื้นดินโดยไม่ต้องมีวัสดุให้เลื้อยได้ เพราะเป็นไม้รอเลื้อย แต่ต้องหมั่นตัดแต่งทรงพุ่มอยู่เสมอเพื่อให้ได้รูปทรงที่สวยงามไม่ดูรก หรืออาจทำเป็นฉากไม้ระแนงให้พุทธรักษาเลื้อย และยังสามารถปลูกในกระถางได้ดี พุทธรักษาออกดอกเป็นจำนวนมาก ดอกมีกลิ่นหอมและออกดอกง่ายตลอดทั้งปี

ภาพที่ 56 แสดงลักษณะดอกพุทธรักษา

ที่มา: www.sarapad.com

ภาพที่ 57 แสดงลักษณะโบพุทธรักษา

ภาพที่ 58 แสดงลักษณะต้นพุทธรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฟื่องฟ้า

ชื่อสามัญไทย	เฟื่องฟ้า
ชื่อสามัญอังกฤษ	Paper Flower, Bougainvillea
วงศ์	Nyctaginaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Bougainvillea spectabilis</i> Willd.
ชื่อพ้อง	<i>Bougainvillea speciosa</i> Lindl.
ชื่ออื่นๆ	ดอกโคม ดอกกระตาด (เหนือ) ดอกต่างใบ (กรุงเทพฯ) ตราชูจีน (กลาง)
ถิ่นกำเนิด	ทวีปอเมริกาใต้

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ลำต้น** เป็นไม้รอเลื้อยเนื้อแข็ง อายุหลายปี เปลือกบาง ลำต้นมีสีน้ำตาลมีหนามบริเวณโคน ก้านใบช่วยในการยึดเกาะ ผิวลำต้นไม่เรียบ
- ใบ** เป็นใบเดี่ยวออกสลับ รูปรีหรือรูปไข่ ปลายใบแหลมโคนใบมน เฟื่องฟ้ามีทั้งชนิด ใบสีเขียวและชนิดใบต่างขาวหรือต่างเหลือง-เขียว เฟื่องฟ้ายังมีใบประดับซึ่งติดอยู่กับฐานดอกมีสีส้มสวยงาม ใบประดับมีลักษณะบางมีแกนกลางใบ เกิดรวมกันเป็นกลุ่มๆ ละ 3 ใบ มีขนาดใกล้เคียงกับใบ
- ดอก** ลักษณะดอกติดอยู่กับใบประดับมีขนาดเล็กสีขาวหรือสีครีม ๑ดอกเป็นแบบ simple cyme หรือ compound cyme ออกที่ปลายกิ่งหรือออกใบ ไม่มีกลีบดอกแต่มีกลีบเลี้ยงเชื่อมติดกันเป็นหลอด มีรูปหน้าตัดเป็นรูปห้าเหลี่ยม ปลายกลีบเลี้ยงแยกเป็น 5 กลีบ หลอดดอกอาจมีขนสั้นๆ ปกคลุมหรือไม่มี ตรงกลางหลอดเล็กน้อย เกสรตัวผู้มี 5-10 อันอยู่ภายในหลอดดอก เกสรตัวเมียมีเพียงอันเดียว
- ผล** มีขนาดเล็ก มี 5 พู ภายในผลมีเพียงหนึ่งเมล็ดและติดแน่นกันผล

การขยายพันธุ์ โดยการเพาะเมล็ด การปักชำและการตอนกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก ออกดอกตลอดทั้งปี โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้ง

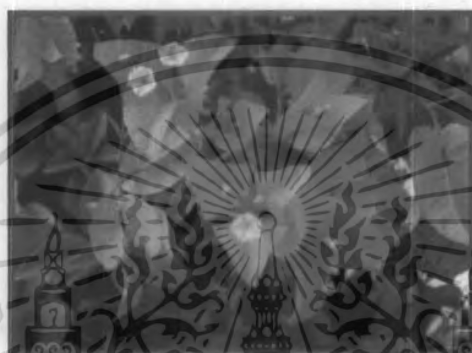
ข้อมูลทั่วไป

เฟื่องฟ้าเป็นไม้กลางแจ้งต้องการแสงแดดมาก เนื่องจากแสงแดดเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการออกดอกของเฟื่องฟ้า ดินที่ปลูกควรเป็นดินร่วนปนทรายไม่ชอบดินแฉะ เฟื่องฟ้าไม่ต้องการน้ำมากนักและสามารถทนแล้งได้พอสมควร หากได้รับน้ำมากเกินไปเฟื่องฟ้าอาจไม่ออกดอก ปล่อยให้แห้งหรือปุ๋ยคอก อาจใช้สารเคมีเร่งการออกดอกของเฟื่องฟ้าไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องโรคและแมลงรบกวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

เฟื่องฟ้าเป็นไม้รื้อเลื้อยจึงจำเป็นต้องมีวัสดุสำหรับปักกิ่ง ด้วยคุณสมบัตินี้จึงมีผู้นิยมนำไปปลูกไว้ตามกำแพงทำแนวรั้วบ้านหรือผนังตึกสูงๆ และยังนิยมนำมาทำเป็นซุ้มประตู แต่ซุ้มจะต้องทำให้มีความแข็งแรงควรทำมาจากเหล็กเพราะลำต้นมีขนาดใหญ่ สามารถปลูกเป็นไม้กระถางทำเป็นทรงพุ่มแปลกๆ ได้ หรือปลูกเป็นไม้พุ่มประดับแปลง แต่ไม่ควรนำมาปลูกบริเวณสนามเด็กเล่นหรือที่มีเด็กเล็กอยู่เพราะลำต้นมีหนามอาจเป็นอันตราย ดอกมีสีสวยงามในหนึ่งต้นอาจมีมากกว่า 1 สี ทำให้สวยงามมากขึ้นดอกออกตลอดทั้งปี

ภาพที่ 59 แสดงลักษณะดอกเฟื่องฟ้า

ภาพที่ 60 แสดงลักษณะใบเฟื่องฟ้า

ภาพที่ 61 แสดงลักษณะต้นเฟื่องฟ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มะลิวัลย์

ชื่อสามัญไทย	มะลิวัลย์
ชื่อสามัญอังกฤษ	Scented star jasmine, Climbing jasmine
วงศ์	Oleaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Jasminum adenophyllum</i> Wall
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	มะลิป่า, มลิวัน
ถิ่นกำเนิด	ทวีปเอเชีย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น มะลิวัลย์เป็นไม้เถาเลื้อย เนื้อแข็ง ลำต้นหรือเถามีขนาดเล็ก กลม ผิวเกลี้ยง เถาส่วนที่อ่อน เป็นสีเขียว ส่วนเถาที่แก่แล้วจะเป็นสีน้ำตาลอ่อน และสามารถเลื้อยพันต้นไม้อื่นไปได้ไกล

ใบ ใบจะแตกออกเป็นคู่เรียงกันไปตามข้อต้น ใบยาวประมาณ 5 เซนติเมตร ใบเป็นสีเขียวอมเหลือง ลักษณะใบบางแต่แข็ง ใบเป็นรูปมนรีปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ไม่มีจัก

ดอก ลักษณะดอกออกเป็นช่อตามข้อต้น ดอกมีสีขาว ก้านดอกสีน้ำตาลอ่อน มีความยาวประมาณ 3 เซนติเมตร ลักษณะของดอกจะคล้ายกับดอกมะลิตา ดอกหนึ่งช่อจะมีดอก 2-6 ดอก กลีบดอกเรียวยาวมี 7 กลีบ มะลิวัลย์เป็นพันธุ์ไม้ที่ออกดอกคก เวลาออกดอกจะดูขาวไปทั้งต้น ดอกมีกลิ่นหอมแรง

ผล เป็นรูปกลม เมื่อแก่จะมีสีดำ เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.6-0.8 เซนติเมตร

การขยายพันธุ์ โดยการปักชำกิ่ง ตอนกิ่ง เพาะเมล็ด

ฤดูกาลออกดอก ออกดอกได้ตลอดทั้งปี

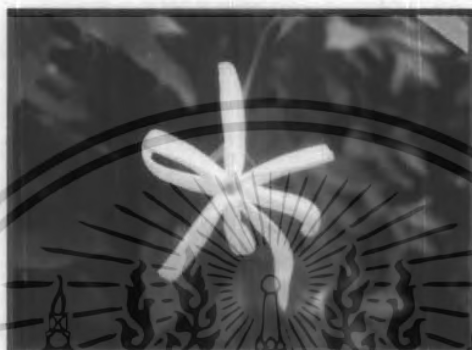
ข้อมูลทั่วไป

มะลิวัลย์เป็นไม้กลางแจ้งต้องการแสงแดดจัด ในการตั้งกระถางและการเจริญเติบโตเป็นพันธุ์ไม้ที่รกร้าง และเจริญเติบโตได้ดีในดินแทบทุกชนิด แต่ถ้าเป็นดินร่วนซุยระบายน้ำได้ดีจะทำให้เจริญได้ดีมากขึ้น ความต้องการน้ำปานกลาง ค่อนข้างมากแต่ไม่ถึงกับแฉะ ไม่ควรให้รดน้ำควรรดน้ำอย่างสม่ำเสมอ วันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น หากต้องการให้ออกดอกคก ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจน ควรแต่งกิ่งมะลิวัลย์ให้ดูโปร่ง ให้ทรงพุ่มได้รับแสงอย่างทั่วถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

มะลิวัลย์เป็นไม้เลื้อยอีกชนิดหนึ่งที่นิยมปลูกกันทั่วไป เนื่องจากเป็นไม้ที่มีกลิ่นหอม ให้ดอกดก ออกดอกง่ายตลอดทั้งปี ลำต้นเป็นเถาขนาดเล็ก สามารถปลูกประดับซุ้มหรือทำเป็นฉากไม้ระแนงให้เลื้อยเป็นฉากบังสายตา โครงสร้างวัสดุยึดเกาะไม่จำเป็นต้องแข็งแรงมากแต่ควรมีพื้นที่ให้เลื้อยได้ ความยาวของดอกมะลิวัลย์ที่ออกเต็มต้นชวนให้น่ามอง

ภาพที่ 62 แสดงลักษณะดอกมะลิวัลย์

ภาพที่ 63 แสดงลักษณะโบมมะลิวัลย์

ภาพที่ 64 แสดงลักษณะต้นมะลิวัลย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มธุรดา

ชื่อสามัญไทย	มธุรดา
ชื่อสามัญอังกฤษ	Chinese Trumpet-creeper
วงศ์	Bignoniaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Campsis grandiflora</i> (Thunb.) Schum.
ชื่อท้องถิ่น	-
ชื่ออื่นๆ	รุ่งอรุณ (กรุงเทพฯ)
ถิ่นกำเนิด	ญี่ปุ่นและจีน

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

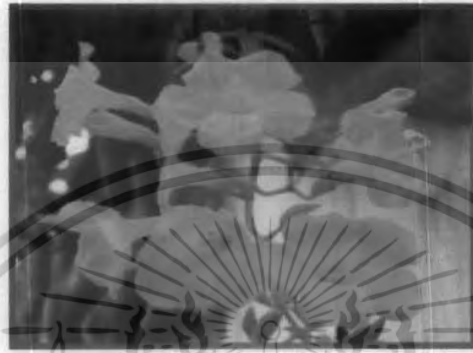
ลำต้น	เป็นไม้พุ่มกึ่งเลื้อยขนาดกลาง อายุหลายปี สามารถเลื้อยได้ไกลถึง 6 เมตร การเลื้อยเกาะอาศัยรากพิเศษที่ออกเป็นกระจุกรอบข้อของต้น กิ่งแก่มีสีน้ำตาลเปลือกแตกเป็นลายทาง
ใบ	เป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ มีใบย่อย 7-8 ใบ รูปไข่ ปลายใบแหลมขอบใบจักเป็นฟันเลื่อยลึก
ดอก	ลักษณะดอกออกเป็นช่อเรียงตามซอกใบและปลายกิ่ง ดอกรูปแตร กลีบดอกสีส้มอมแดง ปลายแยกเป็น 5 กลีบ รูปกลมซ้อนเกยกัน เส้นผ่าศูนย์กลางดอก 4-6 เซนติเมตร
ผล	-
การขยายพันธุ์	โดยการปักชำ
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกได้ตลอดทั้งปี

ข้อมูลทั่วไป

มธุรดาเป็นไม้กลางแจ้งชอบอยู่ในที่มีแสงแดดจัดและส่องได้อย่างทั่วถึง เพราะแสงมีส่วนช่วยในการออกดอก ดินปลูกควรเป็นดินร่วนปนทรายมีแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์ มีการระบายน้ำได้ดี การให้น้ำควรให้น้ำวันละ 2 ครั้ง ไม่ควรรดให้ดินแฉะจนเกินไป การให้ปุ๋ยใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักปีละ 2 ครั้ง

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

มธุรสดาเป็นไม้พุ่มกึ่งเลื้อยสามารถปลูกประดับเป็นซุ้มให้ร่มเงาหรือทำซุ้มประตูได้เป็นอย่างดี ส่วนดอกของมธุรสดามีสีส้มสดขนาดใหญ่ ทำให้ดูสวยโดดเด่น แต่ควรปลูกในที่ที่มีแสงแดดส่องทั่วถึง เพราะแสงแดดมีส่วนช่วยในการเจริญเติบโตของตาออก การปลูกในที่ร่มจะออกดอกได้ไม่ดี การใช้งานอาจใช้เป็นไม้เลื้อยขึ้นผนัง กำแพง เพราะมีรากพิเศษทำให้สามารถยึดเกาะได้ดี

ภาพที่ 65 แสดงลักษณะดอกมธุรสดา

ที่มา: www.tpbg.tfri.gov.

ภาพที่ 66 แสดงลักษณะโบมธุรสดา

ที่มา: www.tpbg.tfri.gov.

ภาพที่ 67 แสดงลักษณะต้นมธุรสดา

ที่มา: www.tpbg.tfri.gov.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มดูลี

ชื่อสามัญไทย	มดูลี
ชื่อสามัญอังกฤษ	The Star Jasmine, Angel Hair Jasmine
วงศ์	Oleaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Jasminum multiflorum</i> (Burman F.) Andrews.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่น ๆ	มะดูลี มะลิช่อม มะลิพวง (กรุงเทพฯ) มะลิเลื้อย (กลาง)
ถิ่นกำเนิด	จีนและอินเดีย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น เป็นไม้เถาเลื้อย ลักษณะของเถาจะกลมเกลี้ยง สีเขียวสด เมื่อเถาแก่จะเป็นสีน้ำตาล ส่วนยอดอ่อนของเถาจะมีขนนุ่มสั้นปกคลุมเล็กน้อย

ใบ เป็นไม้ใบเดี่ยวออกใบตามข้อต้น เรียงเป็นคู่ตรงข้ามกัน ใบรูปไข่ ปลายใบแหลม โคนใบมน และเว้าเล็กน้อย รอบใบเรียบหรือบ้างก็อาจจะเป็นคลื่นเล็กน้อย ก้านใบสีเขียว กลม และสั้น

ดอก ลักษณะดอกออกเป็นช่อตรงส่วนยอดและตามง่ามใบ โคนช่อจะมีขนสีเทาลักษณะนุ่มสั้นอยู่เต็มดอกมีสีขาวสะอาดเหมือนดอกมะลิ ดอกช่อหนึ่ง ๆ จะบานเกือบพร้อมกันทั้งช่อ และจะบานทนอยู่ได้นานหลายวัน กลีบดอกเป็นรูปช่อบาน กดอกหนึ่ง ๆ จะมีประมาณ 9 กลีบ ดอกมีกลิ่นหอมแรงและจะหอมตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน

ผล -

การขยายพันธุ์ โดยการปักชำกิ่ง ตอนกิ่ง

ฤดูกาลออกดอก ออกดอกตลอดปีโดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาว

ข้อมูลทั่วไป

มดูลีเป็นไม้กลางแจ้งมีความต้องการแสงแดดมาก ควรให้อยู่ในที่ที่มีแสงแดดส่องทั่วถึงทั้งต้น จะทำให้ดอกออกได้ดีขึ้น ดินปลูกควรเป็นดินร่วนปนทรายมีแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์ และเป็นดินที่สามารถเก็บความชื้นได้ดี ต้องการน้ำและความชื้นปานกลาง ควรรดน้ำให้ดินบริเวณโคนต้นมีความชื้นอยู่ตลอดเวลา แต่จะต้องไม่ถึงกับแฉะ ควรใส่หมักหรือปุ๋ยคอก ปีละ 3 ครั้ง ในบริเวณโคนต้น โดยการพรวนดินบริเวณโคนต้นเสียก่อน แล้วจึงใส่ปุ๋ยและรดน้ำตามให้ทั่ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

มลลิจีมีดอกสีขาวคล้ายดอกมะลิ มีกลิ่นหอมมาก เหมาะที่จะปลูกประดับในบ้านสามารถให้ดอกตลอดทั้งปี ปลูกเป็นพุ่มได้โดยต้องมีการตัดแต่งสม่ำเสมอ หรือปลูกเป็นซุ้มไม้เลื้อยขึ้นกำแพงริมรั้วบ้าน มลลิจีเป็นไม้เลื้อยประดับที่มีขนาดเตาไม่ใหญ่โครงสร้างไม้เลื้อยอาจทำมาจากไม้ระแนง หรือเป็นโครงสร้างง่ายๆ ที่ทำเป็นสิ่งพาดพิงสำหรับให้เลื้อยพัน สามารถปลูกประดับเพื่อให้ร่มเงาได้ดี เนื่องจากมีทรงพุ่มค่อนข้างหนาใบมีจำนวนมาก

ภาพที่ 68 แสดงลักษณะดอกมลลิจี

ภาพที่ 69 แสดงลักษณะใบมลลิจี

ภาพที่ 70 แสดงลักษณะต้นมลลิจี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รสสุคนธ์แดง

ชื่อสามัญไทย	รสสุคนธ์แดง
ชื่อสามัญอังกฤษ	-
วงศ์	Dilleniaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Tetracera indica</i> Merr.
ชื่อท้องถิ่น	-
ชื่ออื่นๆ	เครือปด (ชุมพร) เกาอรคนธ์ (กลาง) อรคนธ์ (กรุงเทพฯ)
ถิ่นกำเนิด	อินเดีย ในไทยพบตามทุ่งหญ้าป่าละเมาะและป่าเบญจพรรณทางภาคใต้

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น	เป็นไม้เลื้อยเนื้อแข็ง อายุหลายปี เลื้อยได้ไกล 8 เมตร
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ออกสลับกัน ปลายใบคู้ รูปรีแกมขอบขนาน ปลายใบแหลมถึง โคนใบมน ขอบใบจักฟันเลื่อยตื้น เส้นใบเป็นร่องลึกผิวใบสาก แผ่นใบสีเขียวอ่อน
ดอก	ลักษณะดอกเป็นช่อแขนงสั้นออกตามซอกใบและปลายกิ่ง ช่อละ 3-8 ดอก การจัดเรียงดอกเป็นแบบ umbel กติบเดี่ยวสีแดงเลือดหมู รูปไข่กลับ 3-5 กลีบ ติดทน จะมีผล กลีบดอกบางสีขาว รูปกลม 3-5 กลีบ หลุดร่วงง่าย มีเกสรเพศผู้เป็นเส้นจำนวนมากเส้นผ่าศูนย์กลาง 1-2 เซนติเมตร ดอกบานพร้อมกันทั้งช่อ บานเพียงวันเดียวมีกลิ่นหอม
ผล	รูปกรวย ปลายเป็นจระจอยแหลมออกเป็นกระจุก 3-4 ผล เมล็ดรูปไข่สีดำเป็นมัน มีเยื่อสีแดงรูปถ้วยหุ้มอยู่
การขยายพันธุ์	โดยการเพาะเมล็ดและการตอนกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกตลอดทั้งปี โดยเฉพาะช่วงเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์

ข้อมูลทั่วไป

รสสุคนธ์แดงเป็นไม้กลางแจ้งควรปลูกในที่ที่มีแสงแดดจัดสองทั่วถึง เจริญได้ในดินแทบทุกชนิดที่มีความอุดมสมบูรณ์ การให้น้ำวันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น รดให้ชุ่ม ปุ๋ยที่ใช้ได้ทั้งปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ปุ๋ยหมักและปุ๋ยคอก นำรดต้นปีละ 2 ครั้ง หลังจากที่ยอดดอกแล้วควรมีการตัดแต่งกิ่งที่โทรมออก นอกจากนี้รสสุคนธ์แดงยังมีสรรพคุณทางสมุนไพรโดยส่วนต้นนำมาต้มแก้ตกเลือดในปอดหรืออมกลั้วในปาก แก้แผลในปาก ใบและรากตำเป็นยาพอกแก้ผื่นคัน ดอกใช้เข้าเครื่องยาหอมนำรูดหัวใจ

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

รสสุคนธ์แดงดอกมีลักษณะแปลกตาและมีกลิ่นหอมอ่อนๆ ของรสสุคนธ์แดงนั้น สามารถปลูกประดับไว้ในบ้านหรือสถานที่ต่างๆ ได้ดี เนื่องจากเป็นไม้เลื้อยเนื้อแข็งหากปลูกประดับเป็นซุ้มให้ร่มเงาควรใช้โครงสร้างที่แข็งแรงมากหรือมีโครงสร้างที่ทำมาจากเหล็กเพื่อให้ความคงทนแข็งแรง เพราะต้นมีขนาดใหญ่และอยู่ได้นานหลายปี ควรมีการตัดแต่งทรงพุ่มอยู่เสมอเพื่อไม่ให้ดูรกและเป็นที่อยู่ของสัตว์มีพิษ

ภาพที่ 71 แสดงลักษณะดอกรสสุคนธ์แดง

ที่มา: www.sarapad.com

ภาพที่ 72 แสดงลักษณะใบรสสุคนธ์แดง

ภาพที่ 73 แสดงลักษณะต้นรสสุคนธ์แดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตดาววัลย์

ชื่อสามัญไทย	ตดาววัลย์
ชื่อสามัญอังกฤษ	Snow Creeper, Bridal Creeper, Bridal Wreath
วงศ์	Convolvulaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Porana volubilis</i> Burm.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	กะลาเมือก (แม่ฮ่องสอน) ถัดคา ถคา (กลาง)
ถิ่นกำเนิด	ประเทศไทย พม่าและมาเลเซีย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

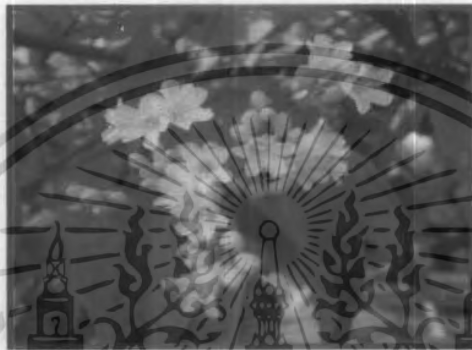
ลำต้น	เป็นไม้เนื้อแข็งอายุหลายปี เถือยได้ไกล 8 เมตร บริเวณเถาอ่อนหรือยอดอ่อนมีขนปกคลุมทั่ว เถาอ่อนมีสีเขียวเมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและผิวเรียบ
ใบ	เป็นใบเดี่ยวออกสลับกันไปตามข้อต้น ใบเป็นรูปหัวใจปลายใบแหลม โคนใบเว้าหรือมนเล็กน้อย พื้นใบมีสีเขียวเข้ม
ดอก	ลักษณะดอกออกเป็นช่อแยกแขนงตามซอกใบและปลายกิ่งช่อละ 10-30 ดอก กลีบเลี้ยงมีสีเขียวอ่อน ดอกรูปกรวย กลีบดอกสีขาวโคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอด ปลายดอกแยกเป็น 5 กลีบ มีเกสรตัวผู้ 5 อัน เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5-0.8 เซนติเมตร ดอกมีกลิ่นหอม
ผล	เป็นผลกลม มี 1 เมล็ด
การขยายพันธุ์	โดยการเพาะเมล็ด การทับกิ่ง การตอนกิ่งและการปักชำ
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกตลอดปีโดยเฉพาะช่วงฤดูหนาว

ข้อมูลทั่วไป

ตดาววัลย์เป็นไม้กลางแจ้งชอบแสงแดดค่อนข้างจัดส่องทั่วถึง ถ้าแสงแดดน้อยยอดจะไม่ยืดยาวและไม่ออกดอก หากอากาศไม่เย็นพอดอกจะไม่บานและจะแห้งเหี่ยวไป ดินที่เหมาะสมควรเป็นดินร่วน เช่นดินร่วนปนทรายที่มีความชุ่มชื้น ตดาววัลย์มีความต้องการน้ำปานกลางการให้น้ำควรให้วันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น รดให้ดินชุ่มแต่ไม่ขังแฉะ ปุ๋ยที่ใช้บำรุงใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักใส่รอบโคนต้นปีละ 2 ครั้ง ตดาววัลย์เป็นไม้เนื้อหอม

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

ลดาวัลย์มีดอกสีขาวเป็นช่อมีกลิ่นหอมทำให้สดชื่นเวลาอยู่ใกล้กับต้นไม้ ปลูกได้ทุกที่ โดยเฉพาะภายในบ้าน ปลูกให้อยู่กับพื้นโดยไม่ต้องมีวัสดุให้เลื้อย หรือให้เลื้อยขึ้นเป็นซุ้มก็ได้ ทำเป็นซุ้มให้ร่มเงาได้ดีเพราะมีใบจำนวนมาก โครงสร้างที่ใช้ทำซุ้มสามารถทำมาจากไม้ได้ เนื่องจากต้นไม้ขนาดไม่ใหญ่มากนัก เถามีลักษณะอ่อนเลื้อยพันได้ง่ายและควรตัดแต่งทรงพุ่มอยู่เสมอเพราะใบที่มีจำนวนมากจะทำให้ดูรกได้ง่าย

ภาพที่ 74 แสดงลักษณะดอกลดาวัลย์

ภาพที่ 75 แสดงลักษณะใบลดาวัลย์

ภาพที่ 76 แสดงลักษณะต้นลดาวัลย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาน้ำผึ้ง

ชื่อสามัญไทย	ตาน้ำผึ้ง
ชื่อสามัญอังกฤษ	Woodbine, Lonicera, Japanese Honeysuckle, Gold and Silver Flower
วงศ์	Coprifoliaceae
ชื่อพฤกษศาสตร์	<i>Lonicera japonica</i> Thumb.
ชื่อท้องถิ่น	-
ชื่ออื่นๆ	กิมจิวฮวย (จีน)
ถิ่นกำเนิด	ทวีปเอเชียแถบญี่ปุ่น เกาหลี แมนจูเรียและจีน

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ลำต้น** เป็นไม้เลื้อยเนื้อแข็งขนาดกลาง อายุหลายปี เถามีสีเขียวเมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม เปลือกมีรอยแผลเป็นร่องเล็กๆ แตกออกตามยาวของต้นหรือเถา มีขนนุ่มๆ ปกคลุมบริเวณเถาหรือกิ่ง
- ใบ** เป็นใบเดี่ยวออกเป็นตรงข้ามกันตามข้อของต้น ใบค่อนข้างแข็งรูปใบมน ปลายใบแหลมแผ่นใบสีเขียวเข้ม
- ดอก** ลักษณะดอกออกเป็นช่อตามยอดหรือปลายกิ่งและตามง่ามใบ ช่อหนึ่งมีประมาณ 4-5 ดอก โคนดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด กลีบดอกเมื่อบานจะมีลักษณะเป็นริ้วเล็กๆ มี 5 ริ้ว กลีบดอกที่บานวันแรกจะมีสีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีเหลือง มีสีเหลืองเข้มเมื่อใกล้ๆ ไรย์ แต่ละดอกมีใบประดับ 1 คู่ ดอกมีกลิ่นหอมและหอมแรงเวลากลางคืน มีเกสรตัวผู้ 5 อัน ยาวพันกลีบดอก
- ผล** มีรูปกลมสีดำ เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.6-0.7 เซนติเมตร
- การขยายพันธุ์** โดยการปักชำและการตอนกิ่ง
- ฤดูกาลออกดอก** ออกดอกตลอดทั้งปี

ข้อมูลทั่วไป

ตาน้ำผึ้งเป็นไม้กลางแจ้งที่ไม่ต้องการแสงแดดจัดมากปลูกในที่ที่มีแสงรำไรได้ สามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินแทบทุกชนิดที่มีความชุ่มชื้น ระบายน้ำได้ การให้น้ำต้นตาน้ำผึ้งมีความต้องการน้ำปานกลางจึงไม่ควรรดน้ำมากเพราะจะทำให้แฉะและเกิดรากเน่า บำรุงต้นด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักก็ได้ นอกจากนี้ยังมีสรรพคุณเป็นสมุนไพรโดยส่วนของต้นหรือกิ่งใช้แก้แผลฝีต่างๆ แผลเปื่อย โรค

ผิวแห้ง ท้องเสียบิด ถ่ายเป็นเลือด ขับปัสสาวะ ปวดเมื่อยตามข้อ แก้วใช้ แผลในกระเพาะอาหาร ตับอักเสบ แก้วใช้หวัดและโรคติดต่อบางชนิด

ข้อแนะนำในการใช้งานภูมิทัศน์

สายน้ำผึ้งนิยมปลูกในบ้านเพราะมีดอกตลอดปีและมีกลิ่นหอม ทรงพุ่มขนาดเล็ก ดูแลรักษาง่ายใช้ปลูกในสวนหินแทนไม้คลุมดินได้ดี เนื่องจากสายน้ำผึ้งเป็นไม้ขนาดกลางสามารถนำมาทำเป็นพุ่มได้หลายแบบและสวยงามเนื่องจากออกดอกตลอดปีและยังออกดอกเป็นจำนวนมาก สิ่งพุ่มที่ใช้รองรับควรมีความแข็งแรงพอสมควร

ภาพที่ 77 แสดงลักษณะดอกสายน้ำผึ้ง

ภาพที่ 78 แสดงลักษณะใบสายน้ำผึ้ง

ภาพที่ 79 แสดงลักษณะต้นสายน้ำผึ้ง (1birdylady, 2004)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปและวิจารณ์ผล

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของพันธุ์ไม้เลื้อย พบว่าพันธุ์ไม้เลื้อยทั้ง 25 ชนิดที่ได้ทำการศึกษา ได้แก่ กระเทียมเถา การเวก กุมาริกา ขจร คอนสวรรค์ คัดเค้า ชมนาด ชะลูดช้าง ดองดึง นมแมว เปลวสุริยัน พวงแก้วกุดั่น พวงคราม พวงชมพู พวงประติษฐ์ พวงแสด พวงหยก พุทธชาติ เพ็ญฟ้า มะลิวัลย์ มธุรดา มธุลี รตถุคนธ์แดง ลดาวัลย์และสายน้ำผึ้ง มีความต้องการพื้นฐานที่คล้ายกันคือ ส่วนใหญ่จะเป็นไม้กลางแจ้งที่ต้องการแสงแดดจัดในการเจริญเติบโต ยกเว้นต้นนมแมวที่ชอบอยู่ในที่มีแสงแดดรำไร แสงแดดยังจำเป็นต่อการออกดอกและสีส้มของไม้เลื้อยด้วย ต้นไม้ที่ต้องการอากาศหนาวเย็นในการออกดอกได้แก่ กระเทียมเถา กุมาริกา พวงคราม พวงประติษฐ์ พวงแสด และพวงหยก ดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกควรเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายที่มีความอุดมสมบูรณ์ ที่สำคัญคือจะต้องมีการระบายน้ำได้ดี ความต้องการน้ำปานกลางไม่ชอบให้น้ำขังแฉะ และควรบำรุงต้นด้วยการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยเคมี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง มีการตัดแต่งกิ่งอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้เจริญเติบโตได้ดี

พันธุ์ไม้เลื้อยประดับอายุสั้นได้แก่ คอนสวรรค์ และดองดึง

พันธุ์ไม้เลื้อยประดับอายุหลายปีได้แก่ กระเทียมเถา การเวก กุมาริกา ขจร คัดเค้า ชมนาด ชะลูดช้าง นมแมว เปลวสุริยัน พวงแก้วกุดั่น พวงคราม พวงชมพู พวงประติษฐ์ พวงแสด พวงหยก พุทธชาติ เพ็ญฟ้า มะลิวัลย์ มธุรดา มธุลี รตถุคนธ์แดง ลดาวัลย์และสายน้ำผึ้ง

พันธุ์ไม้เลื้อยประดับที่มีดอกหอมได้แก่ การเวก กุมาริกา ขจร คัดเค้า ชมนาด นมแมว พวงแก้วกุดั่น พุทธชาติ มะลิวัลย์ มธุลี รตถุคนธ์แดง ลดาวัลย์และสายน้ำผึ้ง

พันธุ์ไม้เลื้อยประดับที่ออกดอกตลอดปีได้แก่ คอนสวรรค์ การเวก คัดเค้า ชมนาด ชะลูดช้าง นมแมว พุทธชาติ เพ็ญฟ้า มะลิวัลย์ มธุรดา มธุลี รตถุคนธ์แดง ลดาวัลย์ และสายน้ำผึ้ง

การนำมาใช้ในงานภูมิทัศน์ควรเลือกให้เหมาะสมกับสถานที่ สภาพแวดล้อมรวมถึงการใช้งาน แต่โดยทั่วไปต้นไม้ทั้ง 25 ชนิด ที่ศึกษามาสามารถปลูกได้ ยกเว้นบางชนิดที่ต้องการอากาศหนาวเย็นในการออกดอก ควรที่จะปลูกทางภาคเหนือมากกว่า เพราะอาจไม่ออกดอกให้เห็น ข้อเสนอแนะในการปรับภูมิทัศน์เป็นเพียงข้อเสนอแนะที่ชี้ให้เห็นถึงข้อดีข้อเสียของพันธุ์ไม้แต่ละชนิดเท่านั้น ในการใช้งานก็ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เป็นเจ้าของมากกว่าว่าจะต้องการต้นไม้ชนิดใด และอยากให้รูปแบบออกมาเป็นอย่างไร ซึ่งผู้ออกแบบจัดสวนหรือเจ้าของสถานที่ก็ต้องมีการศึกษาถึงความเหมาะสมของพันธุ์ไม้ที่เลือกมาใช้ไปแล้ว

เอกสารอ้างอิง

กองบรรณาธิการบ้านและสวน. 2525. **สารานุกรมไม้ประดับในประเทศไทย เล่ม 3. อมรินทร์**
การพิมพ์, กรุงเทพฯ.

จิตรภรณ์ ธวัชพันธุ์. 2548. **หลักอนุกรมวิธานพืช**. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
ณรงค์ โฉมเจลา. 2533. **เฟื่องฟ้า**. สมาคมไม้ประดับแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.

นิรนาม. ม.ป.ป. **รวมภาพดอกไม้ของห้าดาว**.

นิรนาม. ม.ป.ป. **ขจร**.

พวงผกา สุนทรย์นาคแสง. 2548. **กายวิภาคและสัณฐานวิทยาของพืชมีดอก**. สำนักพิมพ์ทีโอป,
กรุงเทพฯ.

มณฑินี ธีรารักษ์. 2546. **การจำแนกพืชทางการเกษตร**, น. 54-72. ใน **จำรูญ เล้าสินวัฒนา,**
บรรณาธิการ. เอกสารประกอบการสอนวิชาหลักการผลิตพืช. ภาควิชาพืชสวน คณะ
เทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2541. **ศัพท์พฤษศาสตร์อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. หนังสือนึ่งส่วน
จำกัดอุณการพิมพ์, กรุงเทพฯ.

วารภรณ์ เมื่อกเล็ก. 2546. **ไม้เลื้อยประดับ**. สำนักพิมพ์ธัญนิยาสาส์น, กรุงเทพฯ.

สมบุญ เศรษฐกิจญวัฒน์. 2537. **พฤษศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. สำนักพิมพ์วิบูลย์, กรุงเทพฯ.

สะอาด บุญเกิด, จเร สดากกร และ ทิพย์พรรณ สดากกร. 2543. **ชื่อพรรณไม้ในเมืองไทย**. บริษัทอนิ
เมท พริน แอนด์ ดีไซน์ จำกัด, กรุงเทพฯ.

อตุร พงษ์ไสร. 2541. **ไม้เลื้อยประดับ**. สำนักพิมพ์บ้านและสวน, กรุงเทพฯ.

เอี่ยมพร วิสมหมาย, ศศิยา ศิริพานิช, อติศรา มีนะกนิษฐ และ ณีฎฐ ทิรกรรม. 2540. **พรรณไม้ใน**
งานภูมิสถาปัตยกรรม. Green thumb, กรุงเทพฯ.

1birdylady. 2004. *Lonicera japonica* Thunb.

Anonymous, n.d. *Campsis grandiflora* (Thunb.) Schum.

Christman, S. 2003. *Ipomoea quamoclit*.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Fonsy. 2005. *Strongylodon macrobotrys* A.Gray Philippines-Jade Flower:

<http://bizarreplants.tribe.net/photos/0c2a0fdf-2515-4e71-b463-725aae7a0f8e>,
(15 11, 06).

Harris, J.G. 1994. *Plant identification terminology: An illustrated glossary*. Spring lake publishing, U.S.A.

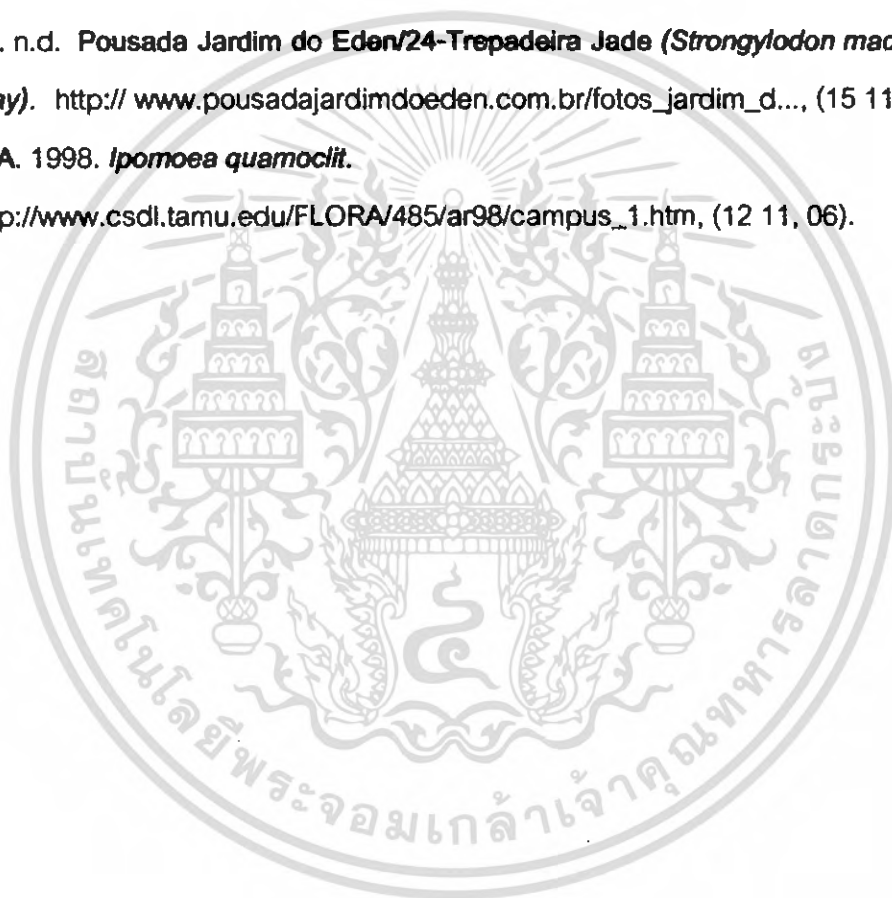
Huxley, A. Griffith and E. Morgat. 1992. *The new royal horticultural society: Dictionary of gardening vol. I*. The Mcmillan Press, Mexico.

Lee, L. n.d. *Ipomoea quamoclit*. <http://cricket.biol.sc.edu/herb/i.html>, (12 11, 06).

Loureiro, E. n.d. Pousada Jardim do Eden/24-Trepadeira Jade (*Strongylodon macrobotrys* Gray). http://www.pousadajardimdoeden.com.br/fotos_jardim_d..., (15 11, 06).

Robinson, A. 1998. *Ipomoea quamoclit*.

http://www.csd.tamu.edu/FLORA/485/ar98/campus_1.htm, (12 11, 06).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้